

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

EKL

EKL

EKL

EKL

Vanhusneuvostopäivät 18.10.2022

Täyttä elämää – hyvässä seurassa!

www.elakkeensaajat.fi

Ajankohtaista eläketietoa, Huomisen Kynnyksellä 2022

Eero Kivinen

Työeläkkeissä kovin nousu yli 30 vuoteen

- Kova inflaatio nostattaa työeläkkeitä ensi vuoden alusta enemmän kuin kertaakaan yli 30 vuoteen
- Työeläkkeet nousevat työeläkeindeksistä esitettyjen arvioiden perusteella noin 6,5 prosenttia (ETK)
- Lopullinen luku on tiedossa lokakuun loppupuolella ja saattaa nousta tästäkin, sillä Eurostatin mukaan Suomen inflaatio oli syyskuussa 8,4 prosenttia
- Eläkkeiden korotus jää silti hintojen kallistumista pienemmäksi, mutta on roimasti suurempi kuin luvassa olevat palkankorotukset
- Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden työeläke oli viime vuonna hieman yli 1 800 euroa kuukaudessa
 - tammikuussa 2023 työeläkeindeksitarkistuksen jälkeen eläke on noin 1 918 euroa
 - 1 500 euron eläkettä saavan eläke on indeksitarkistuksen jälkeen 1 598 euroa
 - 2 500 euron eläkettä saavalle jää ensi vuonna noin 158 euroa enemmän käteen kuukaudessa

Työeläkkeissä kovin nousu yli 30 vuoteen

- Koska työeläkeindeksi kasvaa vuoden 2023 alussa selvästi enemmän kuin palkkakerroin saa vuoden 2022 puolella eläkkeelle siirtyvä suuremman indeksikorotuksen kuin eläkkeelle siirtymistä vuodenvaihteen yli lykkäävä
 - Palkkakertoimen arvioidaan nousevan noin 3,6 prosenttia
 - Jos eläkeikänsä marraskuussa täyttänyt henkilö jatkaisi työskentelyä kuukauden pidempään 3 200 euron palkalla, olisi tammikuussa alkava eläke 1 876 euroa.
 - Tämä 42 euron ero kuukausieläkkeessä tarkoittaa vuodessa noin 500:aa euroa, ja esimerkiksi 20 vuoden eläkeaikana 10 000:ta euroa
- HUOM! Kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien, ml. kansan- ja takuueläkkeet, nousu 4,2 %
 - Etuuksiin tuli myös ns. välikorotus elokuussa 2022

Huomisen kynnyksellä 2022:
55-84 -vuotiaiden näkemykset tulevaisuudesta

Sisältö ja toteutus

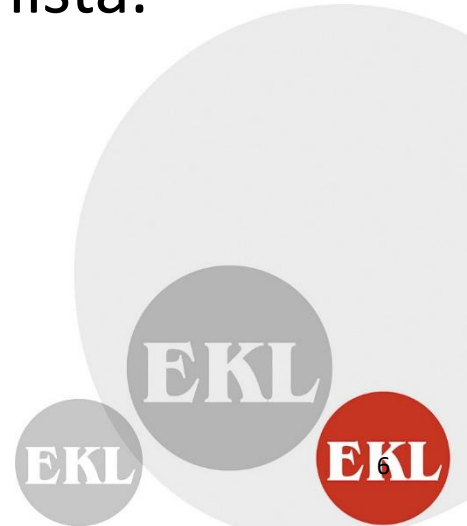
- Tutkimuksen keskeisenä tavoitteena on ollut selvittää 55-84 -vuotiaiden:
 - *näkemyksiä ikäihmisten kohtelusta yhteiskunnassamme,*
 - *luottamusta eläkejärjestelmään ja eri tahoihin eläkkeitä koskevissa asioissa,*
 - *kiinnostusta tehdä työtä eläkkeellä ollessa,*
 - *tyytyväisyyttä omaan elämään ja vaikutusmahdollisuuksiin,*
 - *eräiden asioiden herättämää huolta,*
 - *tapoja toimia verkossa.*
- Tutkimuksen toteutus
 - *Tutkimus on toteutettu kirjekyselynä huhti-toukokuussa 2022.*
 - *Vastaajakunta edustaa Suomen 55-84 –vuotiasta väestöä.*
 - *Tutkimukseen osallistui 965 henkilöä.*
 - *Tutkimussarjan viides työ (ensimmäinen 2007, edellinen 2019).*

Ikääntyneiden hoivapalvelut ongelmalliset

- Ikääntyneiden hoivapalveluiden laatu on luvattoman heikko (73 %)
- Hoivapalveluiden laaturikkomuksiin pitäisi puuttua nykyistä herkemmin (91 %)
- Ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat äänensä kuuluviin hoivapalveluiden asiakkaina (18 %, 66 % pitää epätodennäköisenä)

Kaikki vastaajaryhmät pitävät palveluiden laatua heikkona. Alle 70-vuotiaista niin kuitenkin tekee jonkin verran suurempi osa kuin tätä iäkkäämmistä.

Ikääntyneiden hoivapalvelut ongelmalliset

- Ikääntyneiden hoivapalveluiden laatu on luvattoman heikko 2019/2022
(81 % → 73 %)
- Hoivapalveluiden laaturikkomuksiin pitäisi puuttua nykyistä herkemmin (95 % → 91 %)
- Ikääntyneet ja heidän läheisensä saavat äänensä kuuluviin hoivapalveluiden asiakkaina (18 % → 18 %)

Väestövertailu kertoo, että myös nuoremmat ikäluokat pitävät hoivapalveluiden tilaa ongelmallisena.

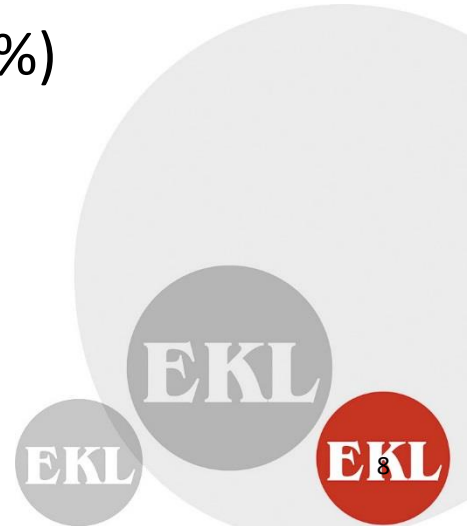
73 % suomalaisista pitää niiden laatua luvattoman heikkona.

90 % mielestä hoivapalveluiden laaturikkomuksiin pitäisi puuttua nykyistä herkemmin.

21 % uskoo ikääntyneiden ja heidän läheistensä saavan äänensä kuuluviin hoivapalveluiden asiakkaina.

Suomessa ikääntyneet kokevat usein olonsa syrjityksi

- Yhteiskunnassa on paljon ikään perustuvaa syrjintää (71 %)
- Nuoruutta ihannoidaan nyky-yhteiskunnassa liiaksi (71 %)
- Ikääntyneitä kohdellaan nykyisin toisen luokan kansalaisina (57 %)
- Ikääntyneisiin suhtaudutaan nykyisin voimavarana, ei minään kulueränä (25 %)
- Eläkeläisten edut otetaan liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa (7 %)

Suomessa ikääntyneet kokevat usein olonsa syrjityksi – tilanne ei kuitenkaan ole heikentynyt

- Yhteiskunnassa on paljon ikään perustuvaa syrjintää
- Nuoruutta ihannoidaan nyky-yhteiskunnassa liiaksi
- Ikääntyneitä kohdellaan nykyisin toisen luokan kansalaisina
- Ikääntyneisiin suhtaudutaan nykyisin voimavarana, ei minään kulueränä
- Eläkeläisten edut otetaan liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa

2016/2019/2022

(76 % → 74 % → 71%)

(72 % → 70 % → 71 %)

(67 % → 64 % → 57 %)

(22 % → 20 % → 25 %)

(9 % → 9 % → 7 %)

Väestövertailu kertoo, että myös nuoremmat ikäluokat tunnistavat ikäsyrjinnän, mutta aiempaa vähäisemmässä määrin (väestöstä 81 % → 72 %).

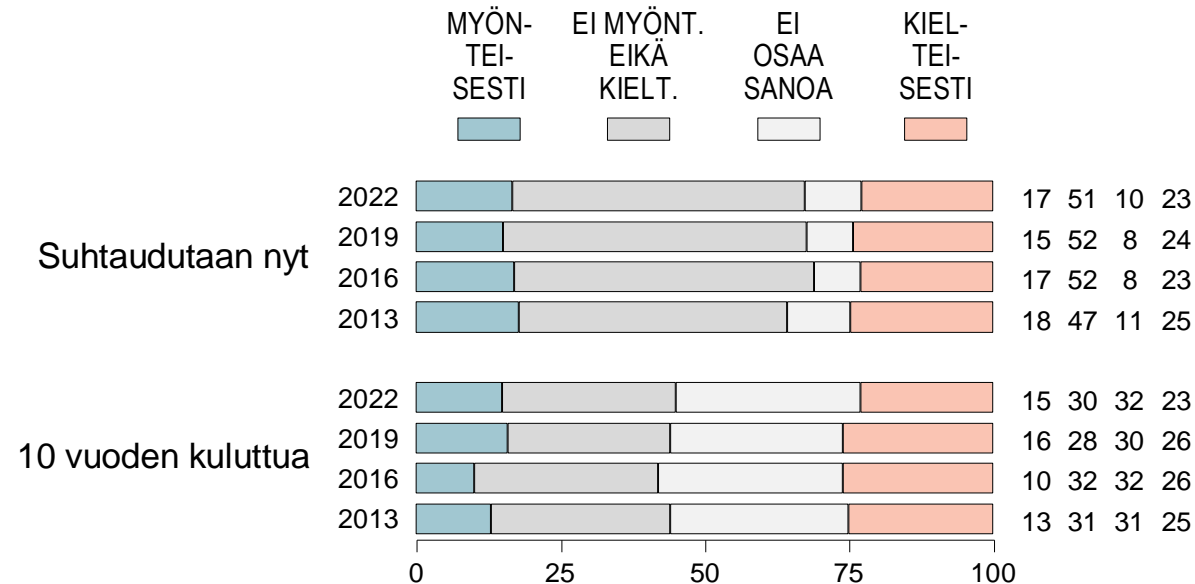
Sekä ikääntyneet, että nuoret ikäluokat pitävät todennäköisenä, että ikääntyneitä kohdellaan toisen luokan kansalaisina, väestön näkemys on tästäkin muuttunut (väestöstä 66 % → 52 %).

Sekä ikääntyneet että nuoret ikäluokat torjuvat ajatuksen, että eläkeläisten edut otettaisiin liian voimakkaasti huomioon päätöksenteossa (väestöstä 19 % → 18 %).

Asiat eivät kuitenkaan ole aivan huonosti, kielteisyyttä silti enemmän kuin myönteisyyttä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 17abt. MITEN (A) YHTEISKUNNASSAMME SUHTAUDUTAAN IKÄ-IHMISIIN JA IKÄÄNTYMISEEN JA (B) MITEN ARVIOI IKÄIHMISIIN JA IKÄÄNTYMISEEN SUHTAUDUTTAVAN 10 VUODEN KULUTTUA (%).

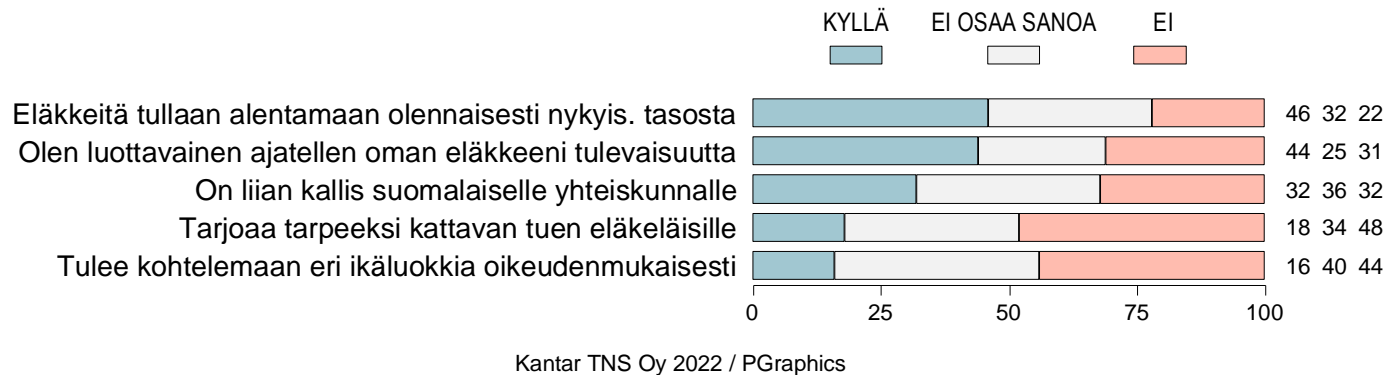
Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2022

Useampi kuin kaksi viidestä suhtautuu luottavaisesti oman eläkkeensä tulevaisuuteen

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 13. SUOMEN ELÄKEJÄRJESTELMÄ NOIN KYMMENEN VUODEN KULUTTUA: USKOOKO ETÄ... (%).

- Aiempaa hieman suurempi osa pitää eläkejärjestelmää liian kalliina suomalaiselle yhteiskunnalle (64 % → 68 %)
- Muuten tulokset muistuttavat huomattavasti kolmen vuoden takaisia.
- Kun tilannetta vertaa vuoteen 2016, nyt harvempi pelkää, että eläkkeitä tullaan alentamaan olennaisesti nykyisestä tasosta (83 % → 78 %).
- Vastaavasti useampi kuin silloin ajattelee nyt luottavaisesti oman eläkkeensä tulevaisuudesta (63 % → 69 %).

”Eläkeindeksin tulisi nykyistä voimakkaammin suosia pieniä eläkkeitä”

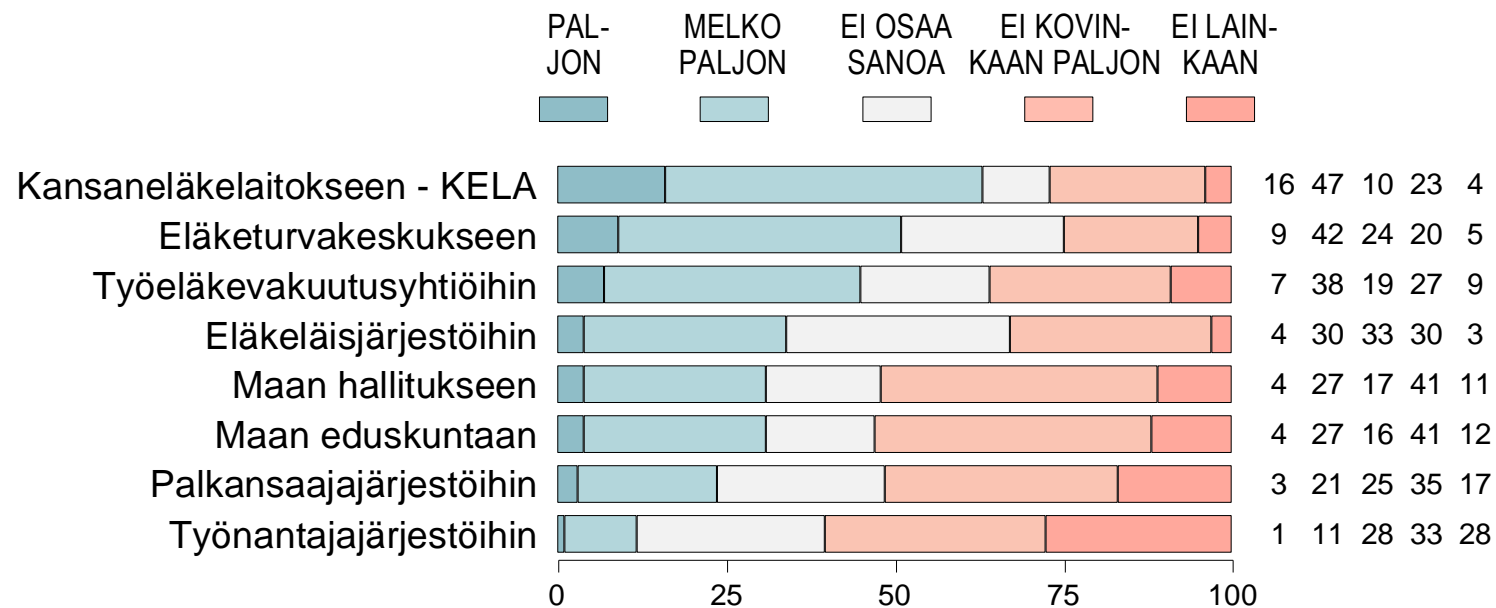
Valtaosa (86 %) ajatuksen takana
Enemmistö (59 %) täysin tätä mieltä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kela ja eläketurvakeskus luotetuimmat tahot eläkeasioissa

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 12. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTA A ERI TAHOIHIN ELÄKEASIOITA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

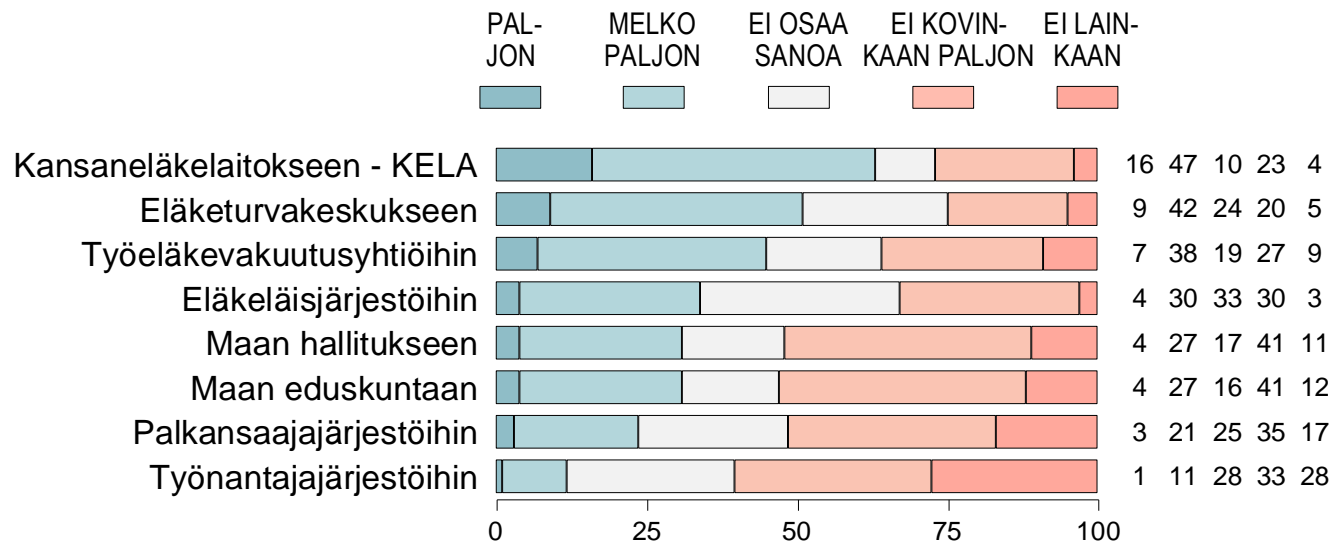
Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2022

Kela ja eläketurvakeskus luotetuimmat tahot eläkeasioissa

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 12. MISSÄ MÄÄRIN LUOTTAAMAA ERI TAHOIHIN ELÄKEASIOITA KOSKEVISSA ASIOISSA (%).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

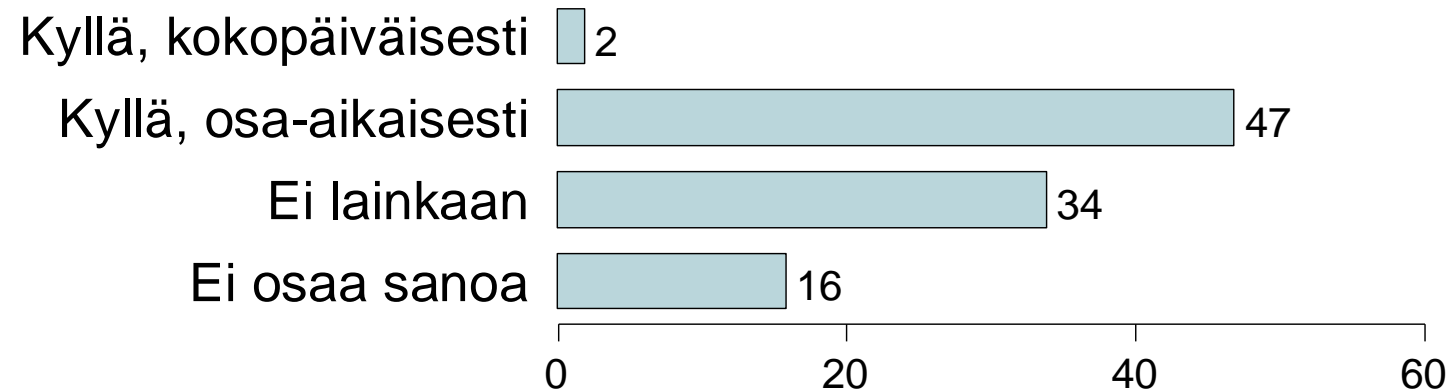
- Eduskunta (18 % → 31 %) ja hallitus (17 % → 31 %) saavat aiempaa enemmän luottamusta osakseen.
- Muuten erot kolmen vuoden takaiseen ovat hyvin vähäisiä.
- Luottamus eläkeläisjärjestöihin on ennallaan.
- Toiminnassa mukana olleet luottavat niihin keskimääräistä selvästi enemmän. Heidän parissaan luottamus on kuitenkin aavistuksen verran heikentynyt (53 % → 48 %).

Huomisen kynnyksellä 2022

Ansiotyöt ovat edelleen monen mielestä hyvä ajatus

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 11. VOISIKO HARKITA ANSIOTYÖSSÄ KÄYMISTÄ VANHUUSELÄKKEELLÄ OLLESSAAN (%).

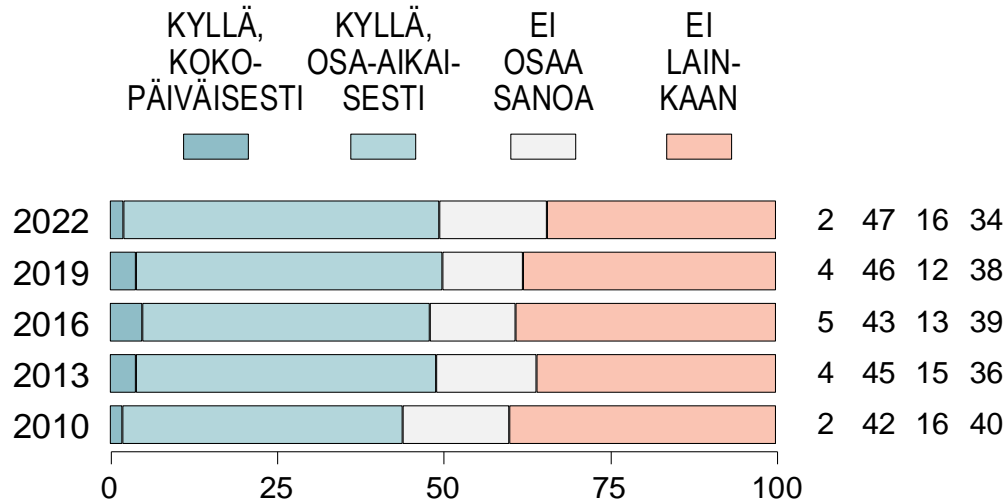

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Ansiotyöt ovat edelleen monen mielestä hyvä ajatus

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 11t. VOISIKO HARKITA ANSIOTYÖSSÄ KÄYMISTÄ VANHUUSELÄKKEELLÄ OLLESSAAN (%).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

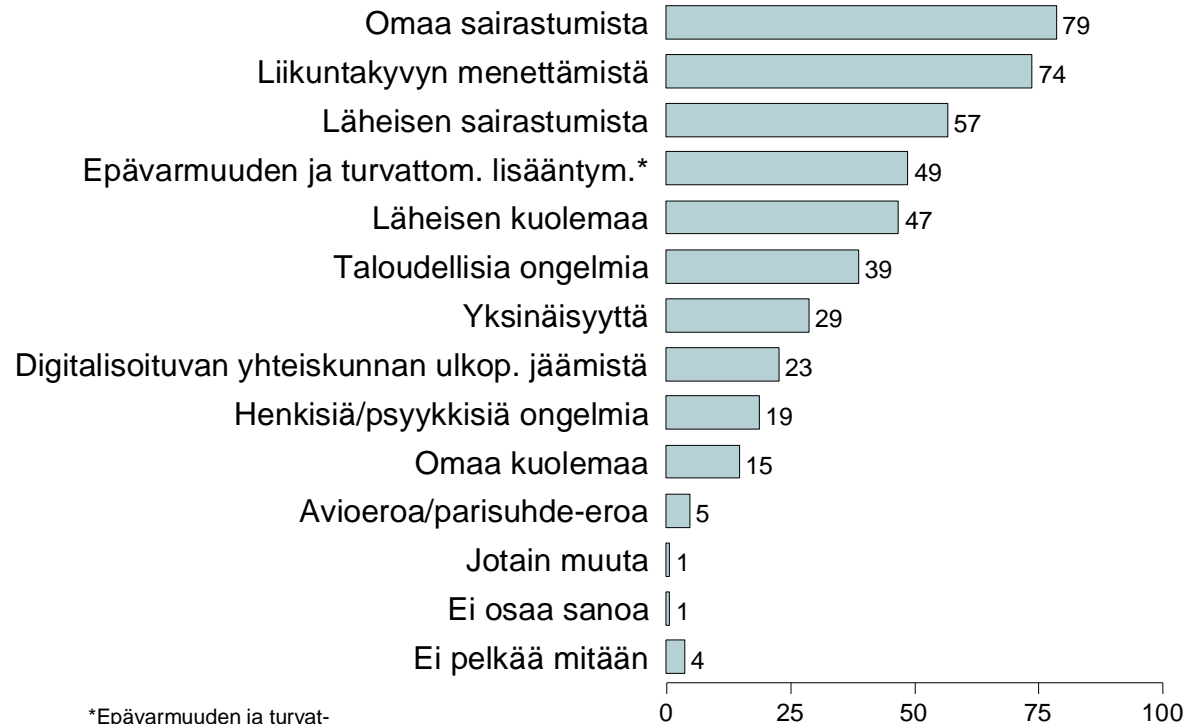
- Iäkkäiden kiinnostus työntekoa kohtaan on lievässä nousussa (asiasta kiinnostumattomia on aiempaa hieman vähemmän).
- Nuorimpien (55–59-vuotiaat) valtaenemmistö (71 %) voisi harkita työskentelyä vanhuuseläkkeellä ollessaan.
- Kiinnostus ansiotyötä kohtaan ymmärrettävästi vähentyy iän myötä.
- Silti 70-74- (42 %) ja 75-79-vuotiaista (41 %) useampi kuin kaksi viidestä ja 80-84-vuotiaista melkein joka neljäs (23 %) voisi ainakin harkita osapäivätyön tekemistä.
- Nykyisistä eläkeläisistä kaksi viidestä (39 %) voisi olla kiinnostunut osa-aikatyöstä, prosentti kokopäivätyöstä.
-

Huomisen kynnyksellä 2022

Sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen ikääntymisen suurimmat pelot

Huomisen kynnyksellä 2022

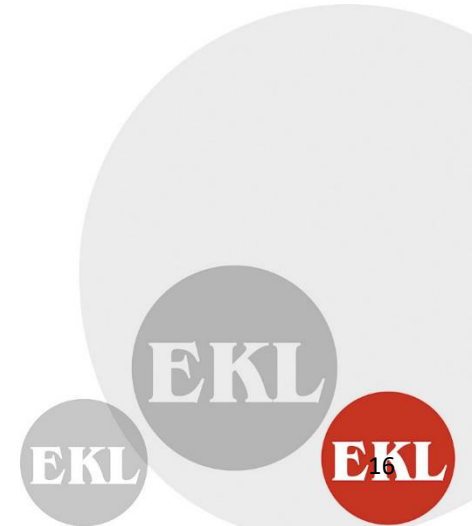
Kuvio 16. MITÄ PELKÄÄ IKÄÄNTYESSÄÄN (kaikki ne asiat, jotka pelottavat, %).

*Epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymistä yhteiskunnassa

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

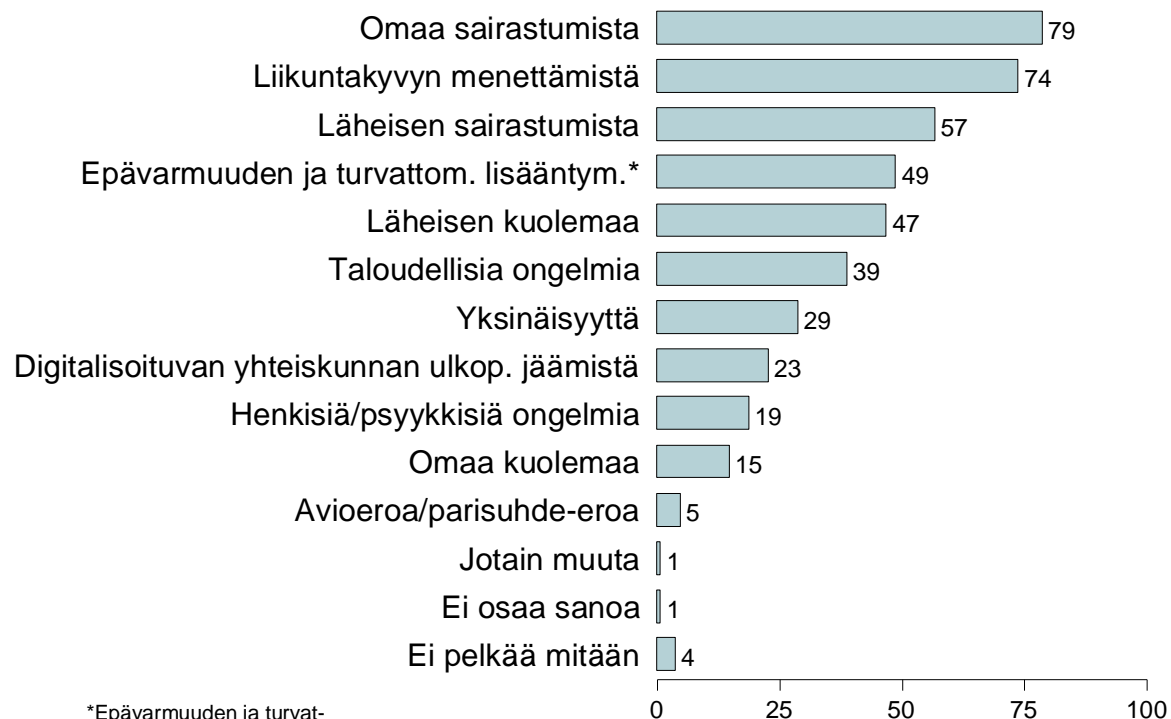
Huomisen kynnyksellä 2022

Sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen suurimmat pelot

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 16. MITÄ PELKÄÄ IKÄÄNTYESSÄÄN (kaikki ne asiat, jotka pelottavat, %).

*Epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymistä yhteiskunnassa

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

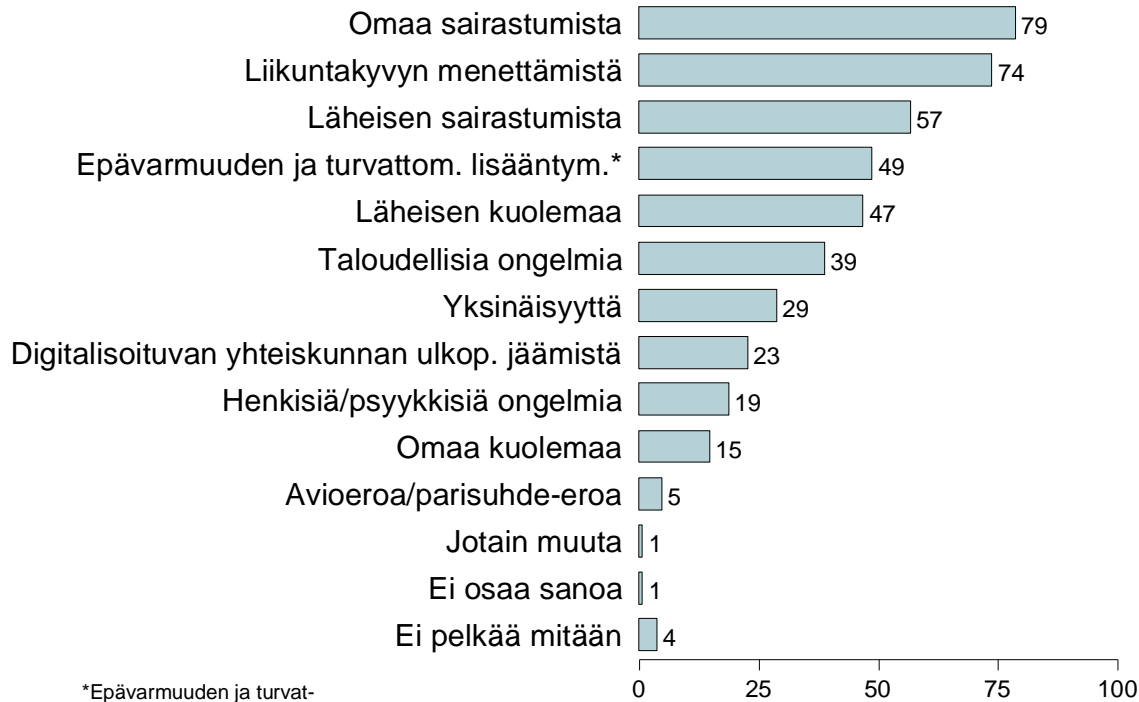
- Naisista useampi kuin miehistä pelkää mitä tahansa kysymyksen sisältänyttä ongelmaa (pl. avioero).
- Suurimmat erot sukupuolten välillä liittyvät pelkoihin epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymisestä yhteiskunnassa, digitalisoituvan yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä sekä yksinäisyyttä.
- Iäkkäimpiä jääminen digitalisaation ulkopuolelle pelottaa keskimääräistä enemmän. Mitä nuoremasta henkilöstä on kyse, sitä enemmän tämä pelkää joutuvansa taloudellisiin ongelmiin.

Huomisen kynnyksellä 2022

Sairastuminen ja liikuntakyvyn menettäminen suurimmat pelot

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 16. MITÄ PELKÄÄ IKÄÄNTYESSÄÄN (kaikki ne asiat, jotka pelottavat, %).

*Epävarmuuden ja turvattomuuden lisääntymistä yhteiskunnassa

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

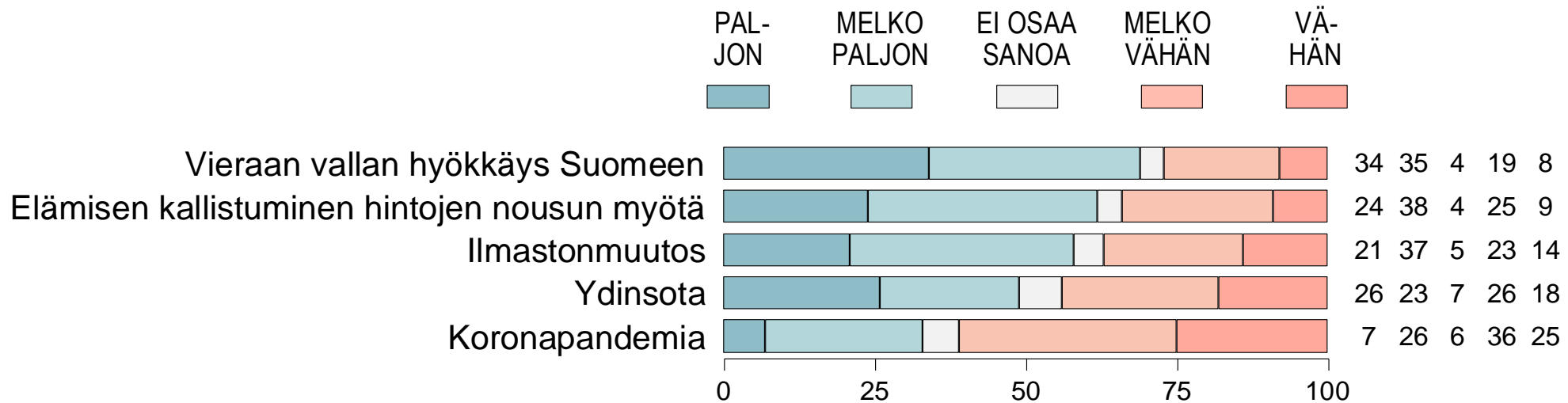
- Keskimääräistä useampi 65-69 -vuotias pelkää sitä, että läheinen ihminen kuolee. 60-64-vuotiasta puolestaan löytää suhteellisesti ottaen enemmän kuin muista ikäryhmistä niitä, joita oma kuolema pelottaa.
- Yksin asuvista hieman suurempi osa kuin muista pelkää yksinäisyyttä, liikuntakyvyn menettämistä sekä omaa sairautta. Puolison kanssa asuvia askarruttaa läheisen ihmisen (puolison) kuolema tai sairastuminen.
- Ruotsinkielisillä pelot liittyvät suomenkielisiä voimakkaammin sairastumiseen, liikuntakyvyn menettämiseen ja läheisen kuolemaan. Suomenkielisistä suurempi osa murehtii mahdollisia ikääntymisen myötä eteen tulevia taloudellisia ongelmia.

Huomisen kynnyksellä 2022

Koronapandemia vähäisin huoli ajankohtaisista mieltä askarruttavista asioista

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 18. KUINKA PALJON SEURAAVAT ASIAT HUOLESTUTTAVAT ITSEÄ (%).

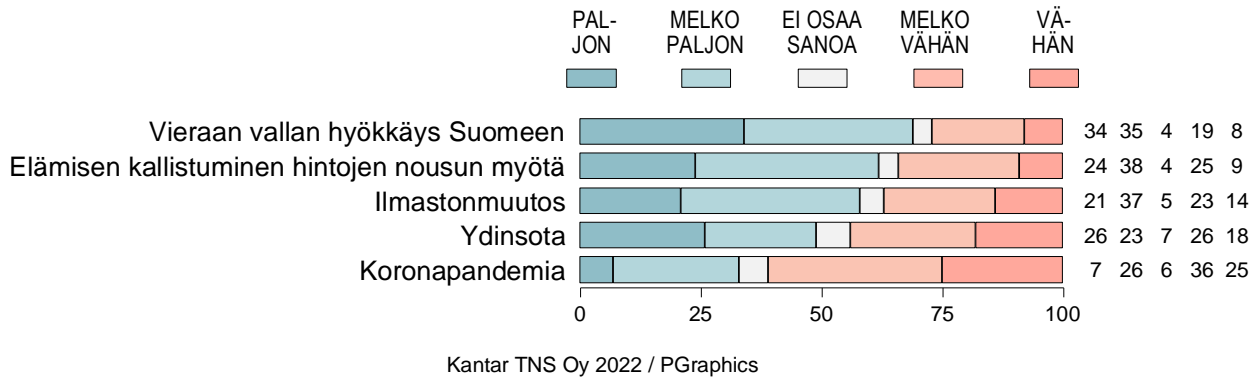

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Koronapandemia vähäisin huoli ajankohtaisista mieltä askarruttavista asioista

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 18. KUINKA PALJON SEURAAVAT ASIAT HUOLESTUTTAVAT ITSEÄ (%).

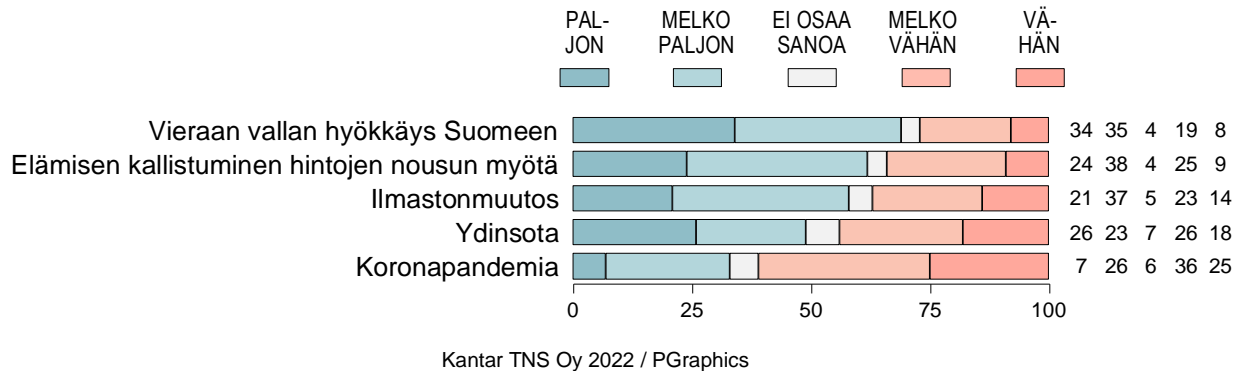
- Vieraan vallan hyökkäys Suomeen ja ydinsota huolestuttavat naisia hieman enemmän kuin miehiä, vähemmän koulutettuja ja alempana toimihenkilöinä tai työntekijöinä työskennelleitä jonkin verran enemmän kuin akateemisesti koulutettuja tai työelämässä johtajana tai ylempänä toimihenkilönä työskennelleitä.
- Joukon iäkkäämpiä ydinsota huolestuttaa selvästi enemmän kuin nuorimpia tutkimukseen osallistuneita.

Huomisen kynnyksellä 2022

Koronapandemia vähäisin huoli ajankohtaisista mieltä askarruttavista asioista

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 18. KUINKA PALJON SEURAAVAT ASIAT HUOLESTUTTAVAT ITSEÄ (%).

- Hintojen noususta huolehtimisella on yhteys näkemykseen omista taloudellisista resursseista. Tämä heijastuu mm. koulutukseen ja työmarkkina-asemaan.
- Ylempään keskiluokkaan lukeutuville asia ei ole yhtä suuri huolenaihe kuin niille, jotka sijoittuvat yhteiskunnallisten tikapuiden alemmille askelmille.
- Ilmastonmuutosta koskevalla huolella on yhteys siihen, miten suhtautuu politiikkaan. Vihreitä asia huolettaa erityisesti, mutta myös moni vasemmistoliittolainen sekä RKP:n ja SDP:n kannattaja on siitä huolissaan.
- Keskustalaisista ja kokoomuslaisista löytää vähemmän niitä, joita tämä asia huolettaa.
- Perussuomalaiset kuitenkin erottuvat muista selvästi. Heidän valtaenemmistöään ilmastonmuutos ei juuri huolestuta.

Huomisen kynnyksellä 2022

Eläkkeiden pienuus ja sote-palveluiden saatavuus iäkkäiden suurimmat ongelmat

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2022

Eläkkeiden pienuus ja sote-palveluiden saatavuus iäkkäiden suurimmat ongelmat

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

- Varsinkin pitemmällä aikavälillä tarkastellen moni asia tuntuu nyt pienemmän joukon mielestä ongelmalta kuin ennen.
- Eläkkeiden pienuus on ongelma 14 prosenttiyksikköä harvemman mielestä kuin vuonna 2010, yksinäisyys 11 sekä sote-palvelujen riittämättömyys 23 prosenttiyksikköä harvemman mielestä.
- Ikääntyneiden hoivapalveluiden laatu on ongelma 13 prosenttiyksikköä harvemman mielestä kuin kolme vuotta sitten.

Huomisen kynnyksellä 2022

Eläkkeiden pienuus ja sote-palveluiden saatavuus iäkkäiden suurimmat ongelmat

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

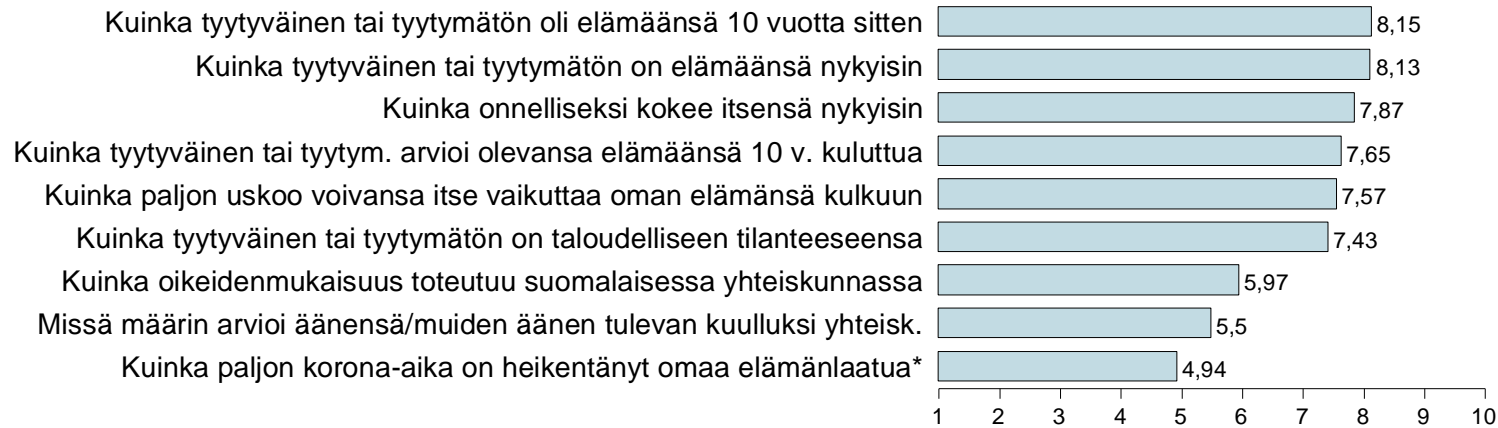
- Eläkkeiden pienuus on ongelmallinen asia varsinkin vähemmän koulutettujen, maatalousyrittäjien, työntekijöiden ja työttömien mielestä.
- Esim. korkeakoulututkinnon suorittaneista vain 18 prosenttia ajattelee asiasta samalla tavalla, johtavassa asemassa työskentelevistä tai työskennelleistä 24 ja ylemmistä toimihenkilöstä 20 prosenttia.
- Suurimpien puolueiden kannattajista, perussuomalaiset murehtivat eniten eläkkeiden pienuutta, kokoomuslaiset kaikkein vähiten.
- Kristillisdemokraateista suurempi osa kuin muista (34 %) näkee hoivapalveluiden laadussa ongelmia. RKP:n kannattajista samaa mieltä on vain vajaa viidennes (19 %).

Huomisen kynnyksellä 2022

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 19a-24bx. SIJOITTUMINEN OMAA ELÄMÄÄ KUVAAVILLE ASTEIKOILLE (keskiarvot).

*Kysymyssarjan muista asteikoista poiketen suuri luku ilmaisee kielteistä asiantilaa.

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

- Ajatukset omasta elämästä entiset.
- Muutokset kuluneen 12 vuoden aikana harvinaisen vähäiset.
- Vastausten perustella voi ajatella, että oikeudenmukaisuus saattaa toteutua aiempaa vielä hieman paremmin.

Huomisen kynnyksellä 2022

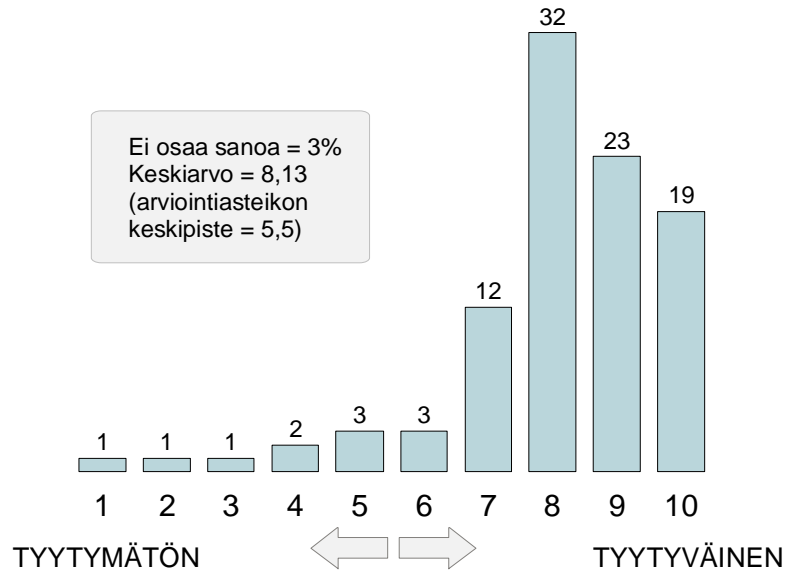
Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

	55–84- vuotiaat	Koko väestö
Tyytyväisyys omaan elämään yleensä	8,13	7,45
Tyytyväisyys omaan elämään 10 vuoden kuluttua	7,65	7,52
Kuinka paljon voi vaikuttaa oman elämänsä kulkuun	7,57	7,49

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

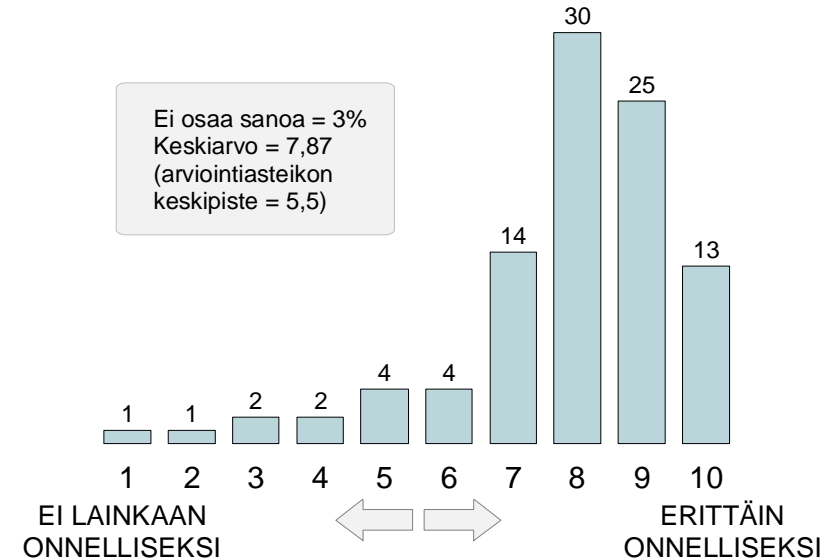
Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 19a. KUINKA TYYTYVÄINEN TAI TYYTYMÄTÖN ON ELÄMÄÄNSÄ NYKYISIN (%).

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 23a. KUINKA ONNELLISEKSI KOKEE ITSENSÄ NYKYISIN (%).

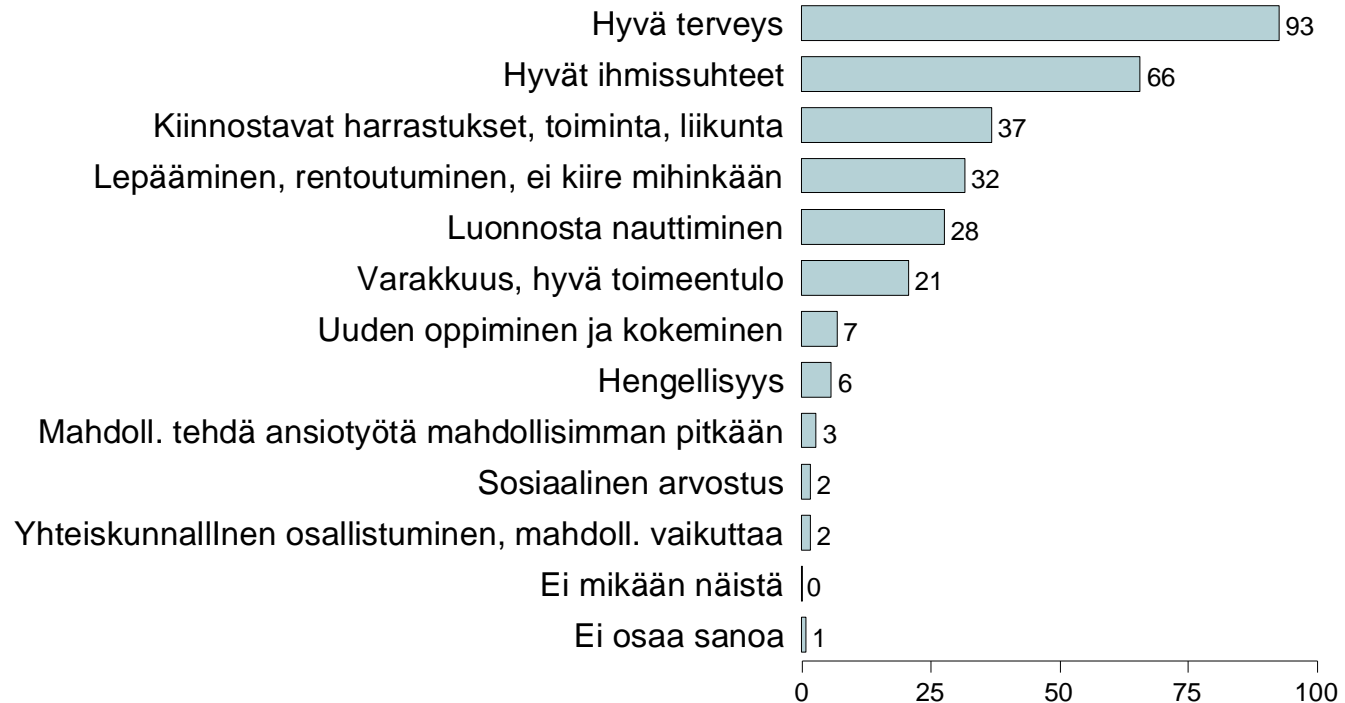

Huomisen kynnyksellä 2022

Ongelmista huolimatta monet ovat tyytyväisiä elämäänsä

Huomisen kynnyksellä 2022

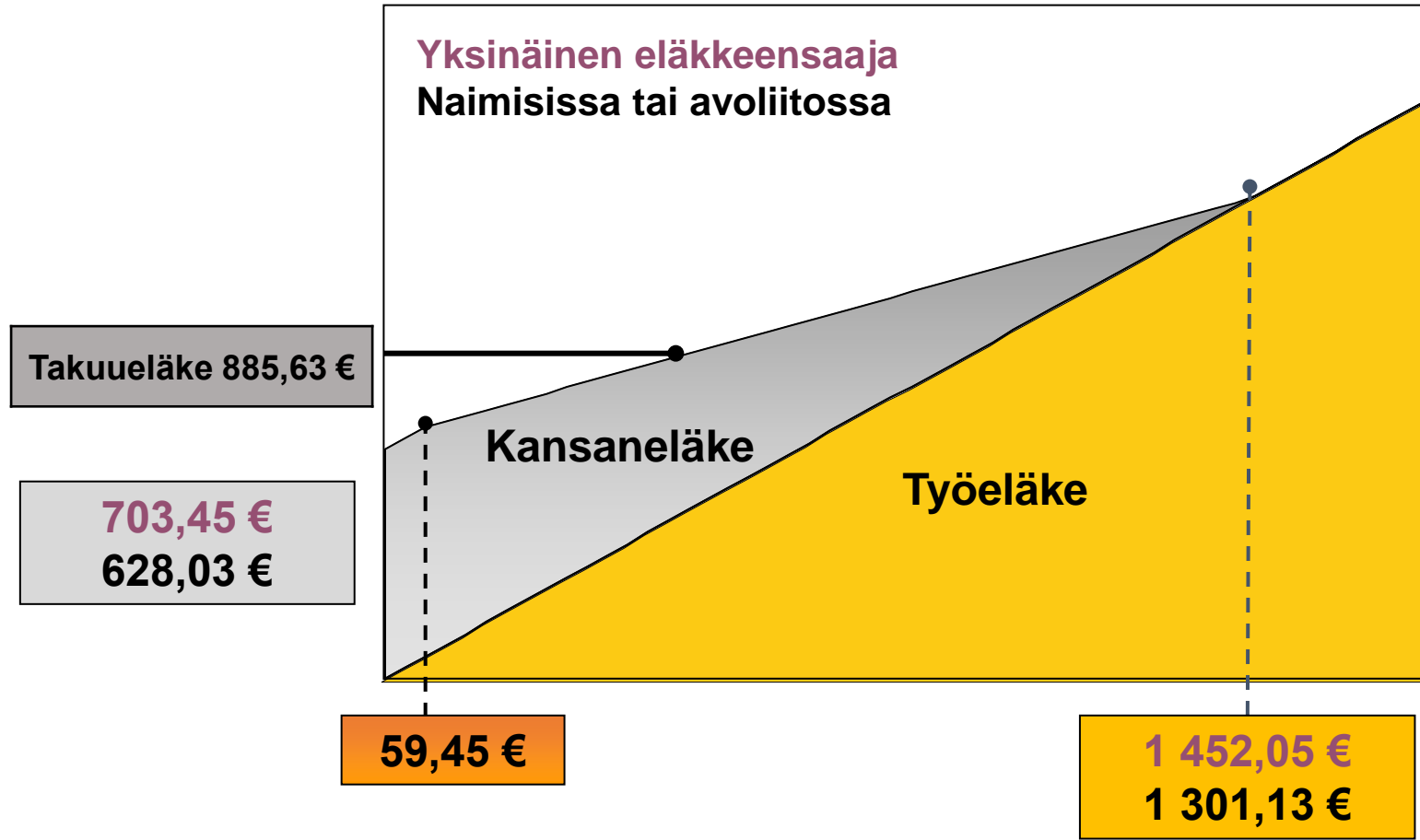
Kuvio 15. ONNELLISUUTEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT KUN IKÄÄ TULEE LISÄÄ (korkeintaan kolme tärkeintä, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2022

Kokonaiseläkkeen muodostuminen vuonna 2022

Kansaneläke on työeläkevähenteinen.

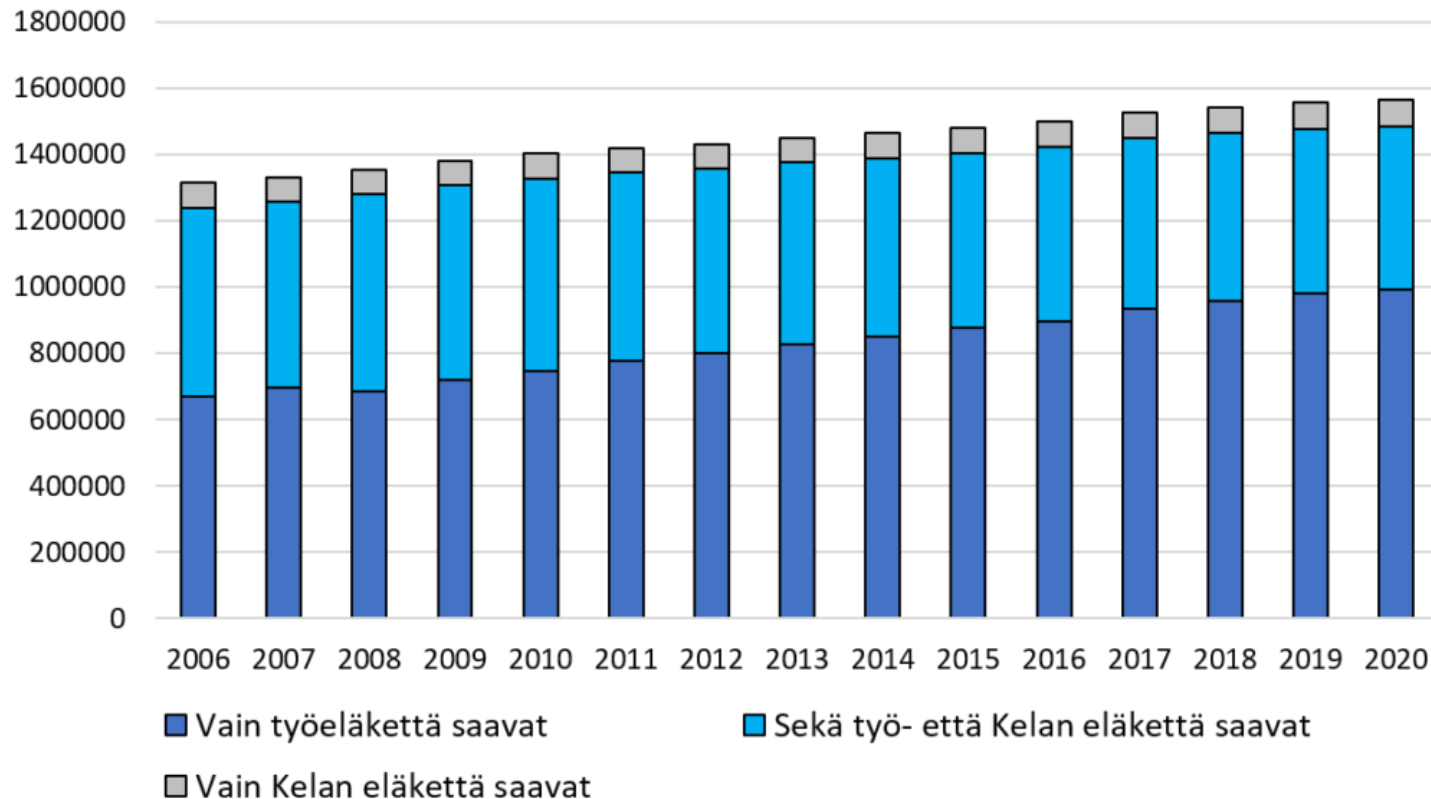
Jos kansaneläkkeen määräksi jää vähemmän kuin 6,77 euroa kuukaudessa, sitä ei makseta.

Pientä työeläkettä saavien asemaa voitaisiin parantaa pienentämällä yhteensovittamisprosenttia (50), jolla muiden eläkkeiden ja korvausten kasvu leikkaa kansaneläkettä.

Kustannusten suuruus riippuisi siitä, kuinka paljon kansaneläkkeen vähenemisprosenttia pienennettäisiin. Kustannuksista vastaisi tässä vaihtoehdossa Kansaneläkelaitos eli viime kädessä valtio

Maksussa olevat eläkkeet tyypeittäin

Eläkkeensaajat eläkkeen rakenteen mukaan vuosina 2006 - 2020

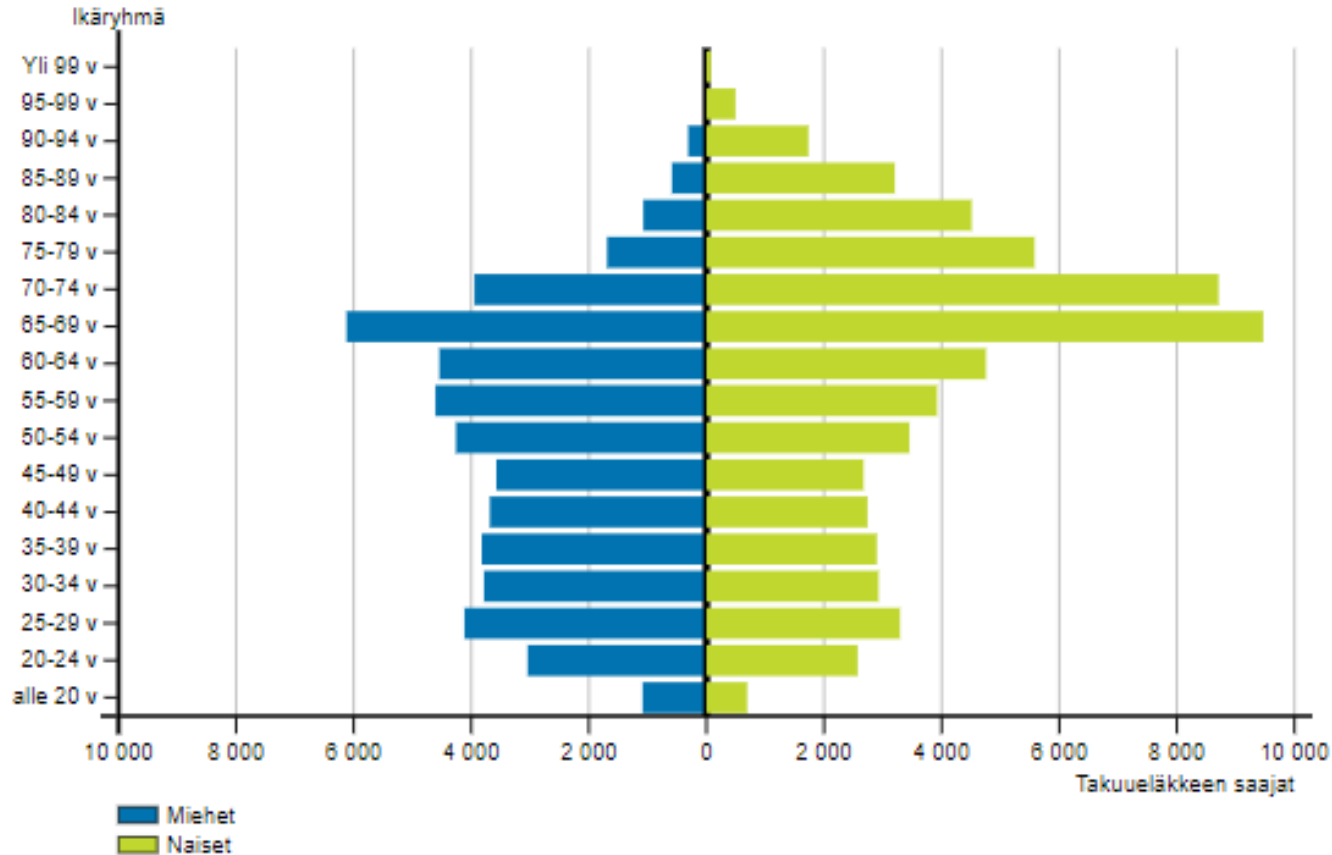
Lähde: Eläketurvakeskus

Eläkkeensaajat 2006 - 2020

- Pelkkää työeläkettä saavien osuus kasvussa
- Vuoden 2020 lopussa pelkkää työeläkettä sai 64 % eläkkeensaajista
- Sekä työ- että Kelan maksamaa eläkettä sai 31 %
- Pelkkää Kelan maksamaa eläkettä sai 5 %
- Luvut eivät sisällä perhe-eläkkeitä

Takuueläkkeen saajat

Takuueläkkeen saajat ikäryhmittäin 31.12.2020

Kela

Takuueläke 31.12.2020

- Saajina 114 000 henkilöä
- määrä lisääntyi edellisvuodesta 4,1 %
- Saajista noin puolet oli yli 60-vuotiaita
- Alle 30-vuotiaita 14 800 henkilöä eli 13 % takuueläkkeen saajista

Lähde: Kela

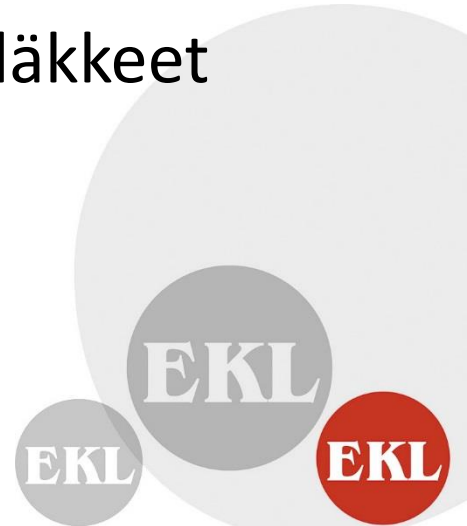
Lähde: findikaattori.fi

Varhennettu vanhuuseläke pienentää takuueläkettä

- Vanhuuseläkkeen varhentaminen pienentää takuueläkettä tai voi estää sen saamisen.
- Jos olet ottanut kansaneläkkeesi varhennettuna ennen 65 vuoden vanhuuseläkeikää
 - Pienenee myös takuueläkkeesi samalla varhennusvähennysprosentilla kuin kansaneläke
 - Nuoremmilla ikäluokilla vaikuttaa myös elinaikakerroin
- Jos saat vain työeläkettä tai yrittäjäeläkettä varhennettuna, varhennus määräytyy kyseisen eläkkeen varhennusvähennysprosentin mukaan.

Mitä keskieläke kuvaa?

- Suomessa asuvien, työeläkettä tai kansaneläkettä saavien keskimääräistä kuukausieläkettä
- Tarkasteluun eivät kuulu osa-aikaeläkettä, osittaista vanhuuseläkettä tai pelkkää perhe-eläkettä saavat
- Alkavat eläkkeet huomattavan paljon suurempia kuin kaikki eläkkeet keskimäärin!
 - Poikkeuksena työkyvyttömyyseläkkeet

Keskieläke 1 784 euroa kuukaudessa 2021

- Nousua edellisvuodesta 22 euroa
- Miesten keskieläke 2 006 euroa kuukaudessa
- Naisten 1 601 euroa
- **Mediaanieläke oli Suomessa vuoden 2021 lopussa 1 559 euroa kuukaudessa (1 534 €/2020)**

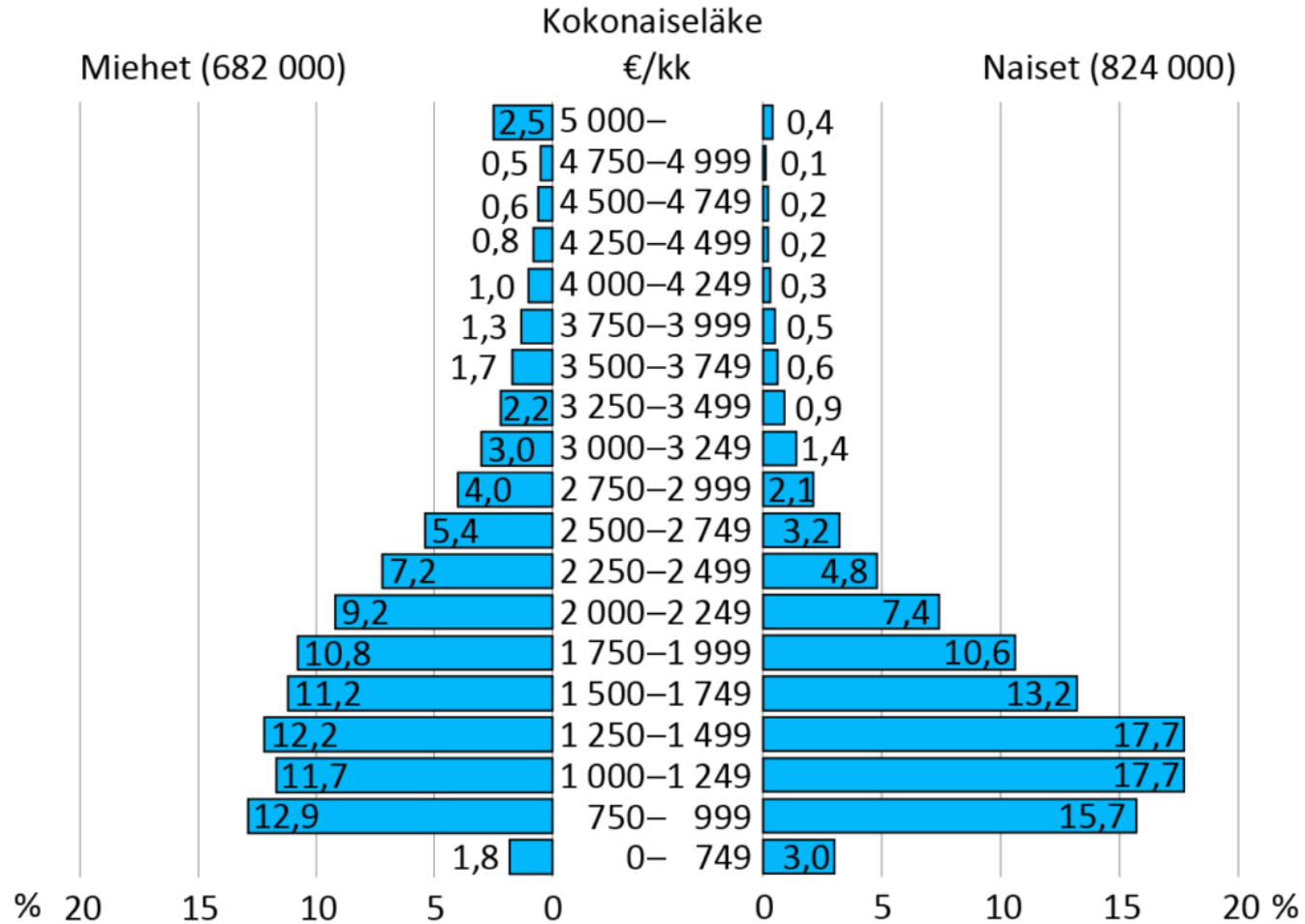
Luvut ovat bruttosummia.

- Kuukausieläke on kasvanut reaalisesti reilut 10 prosenttia eli lähes 220 euroa vuosikymmenessä.

Tiedot kuvaavat vuoden 2021 lopun tilannetta ja perustuvat Eläketurvakeskuksen ja Kelan yhteistilastoon

Suomessa asuvien omaa eläkettä saavien kokonaiseläkejakauma 31.12.2021

Suomessa asuvien omaa eläkettä saavien kokonaiseläkejakauma 31.12.2021

Kuvio ei sisällä osittaista vanhuuseläkettä tai osa-aikaeläkettä saavia.

Lähde: Eläketurvakeskus

Tasaisesta kasvusta huolimatta kolmasosan eläke jäi alle 1 250 euron kuukaudessa. Heistä noin kaksi kolmesta on naisia.

Yli 3 000 euron eläkettä saa noin kahdeksan prosenttia eläkkeensaajista. Heistä selkeä enemmistö on miehiä.

Eläkkeensaajien ylimpään kymmenykseen kuuluvista naisten osuus on vajaa kolmannes. Tässä ei ole tapahtunut muutosta kymmeneen vuoteen.

Hajonta naisten eläkkeissä on selvästi pienempi kuin miehillä. Naisten eläkkeet painottuvat jakauman matalaan päähän, kun miehillä eläkkeensaajia on tasaisemmin kaikissa eläkehaitarin luokissa.

Uudet vanhuuseläkkeet samantasoisia kuin suurilla ikäluokilla

- Vanhuuseläkkeelle siirtyneillä miehillä on keskimäärin yhtä suuret eläkkeet (2 100 €/kk, 2019) suurten ikäluokkien ja heitä hiukan nuorempien miesten kanssa.
- Naisilla uudet vanhuuseläkkeet (1 600 €/kk) ovat vanhoja suurempia. 80 ikävuoden jälkeen sekä miesten että naisten eläkkeiden taso laskee selvästi.
- Uusilla vanhuuseläkkeelle siirtyneillä oli pitkään edeltäviä ikäpolvia paremmat eläkkeet.
 - Nyt erot ovat tasoittuneet, kun elinaikakerroin leikkaa alkavia eläkkeitä. Aiemmin oli myös anteliaampia eläkkeen laskentasääntöjä

Etelä-Pohjanmaalla pienimmät eläkkeet

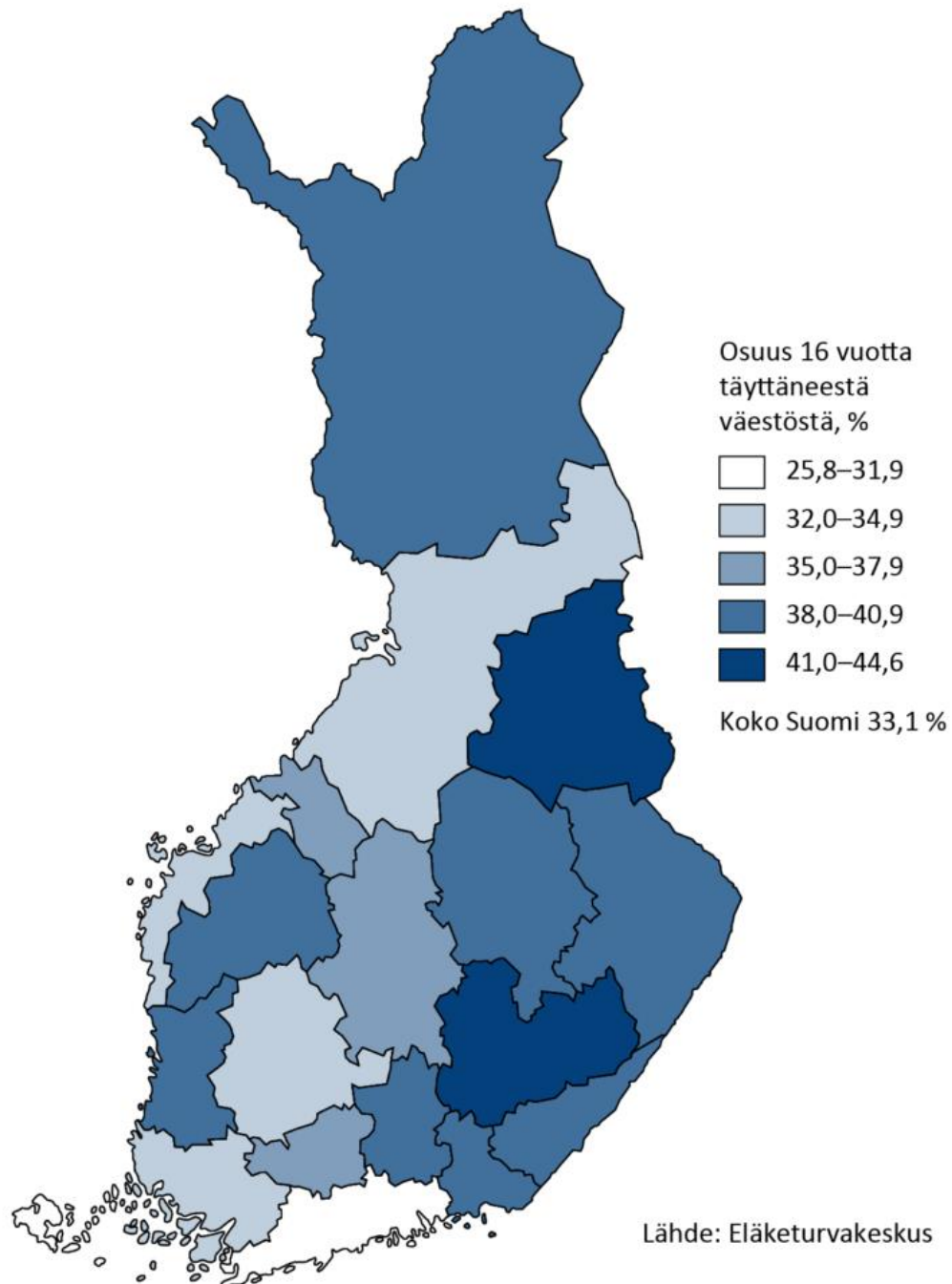
- Suomen suurimmat eläkkeet maksettiin Uudellamaalla, missä asuvat saivat keskimäärin 2 110 euron kuukausieläkkeen
 - Myös Ahvenanmaalla (1 879 €) maksettiin maan keskitasoa korkeampia eläkkeitä
- Kaikki muut maakunnat jäivät alle maan keskiarvon
 - Keskimäärin pienimmät eläkkeet maksettiin maatalousvaltaisessa Etelä-Pohjanmaan maakunnassa (1 551 €).
- Kuntatasolla Kauniainen oli jälleen omassa luokassaan 3 212 euron keskieläkkeellä
 - Espoo (2 397 €) ja Helsinki (2 214 €) ovat kakkos- ja kolmossijoilla
 - Suomen pienin keskieläke on Etelä-Pohjanmaan Isojoella (1 312 €)

Suurimmat keskieläkkeet 2021

1. Kauniainen 3 212,00 €
2. Espoo 2 397,00 €
3. Helsinki 2 214,00 €

Pienimmät keskieläkkeet 2021

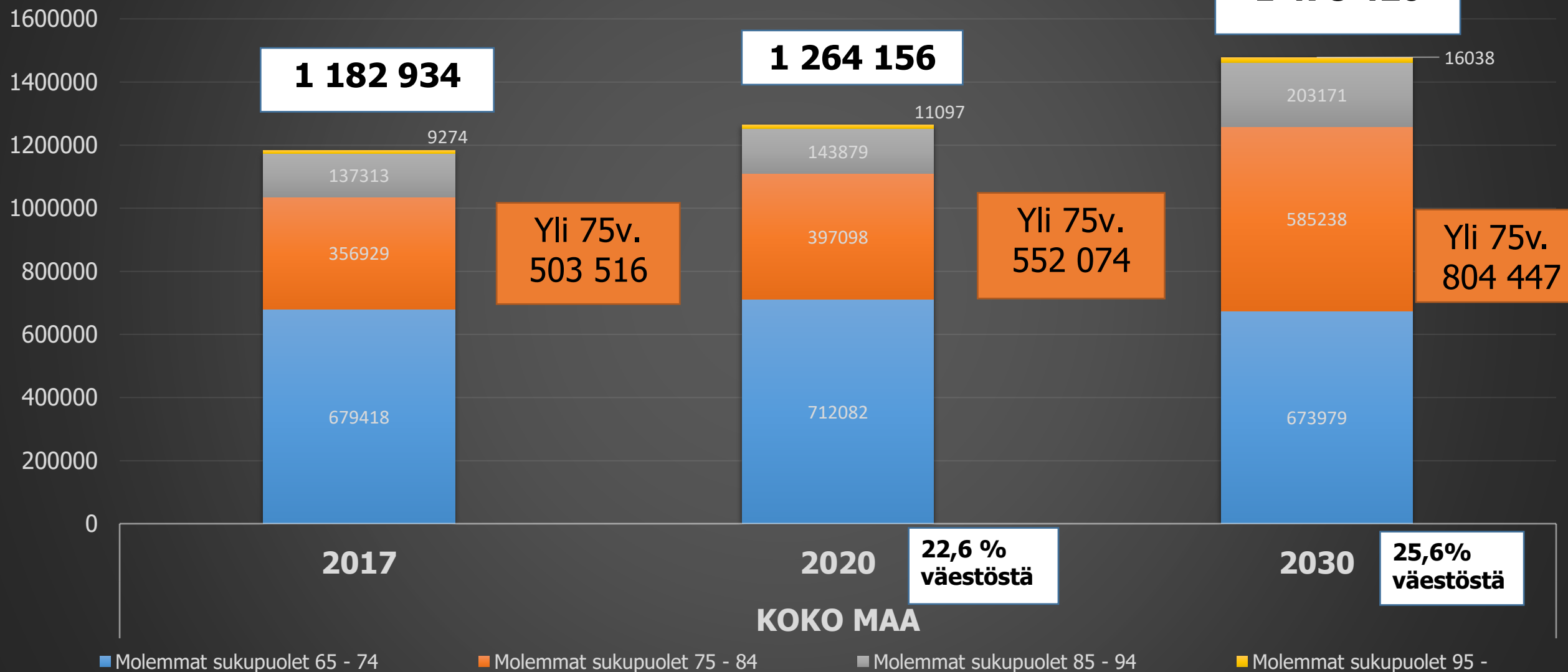
1. Isojoki 1 312,00 €
2. Soini 1 313,00 €
3. Halsua 1 343,00 €

Etelä-Savossa lähes puolet eläkeläisiä vuonna 2020

- Suomessa on jo 1,5 miljoonaa omaa eläkettä saavaa henkilöä. Vuosikymmenessä eläkeläisten määrä on kasvanut 180 000 henkilöllä eli 13 prosenttia.
- Kaikista Suomen 16 vuotta täyttäneistä eläkettä saavia on kolmannes. Yli puolessa kunnista (57 %) eläkkeensaajia on yli 40 prosenttia ja joka viidennessä yli puolet 16 vuotta täyttäneistä asukkaista.
- Suomen eläkeläisvaltaisin maakunta on Etelä-Savo (45 %). Seuraavaksi tulevat Kainuu (43 %) ja Kymenlaakso (41 %). Ainoastaan Uudellamaalla (26 %) eläkeläisiä on alle 30 prosenttia.
 - Eläkkeensaajien osuus kasvoi hiukan kaikissa muissa maakunnissa paitsi Pirkanmaalla. Osuus kasvoi eniten Etelä-Savossa, jossa se oli suurin jo muutenkin
- Suomen eläkeläisvaltaisin kunta on Pohjois-Savossa sijaitseva Rautavaara (58 %), missä kolme viidestä 16 vuotta täyttäneestä on eläkeläinen.
- Vähiten on eläkeläisiä Oulun seudulla sijaitsevassa Limingassa (21 %) ja suurista kunnista Espoossa (22 %).

65 vuotta täyttäneet Suomessa

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna 2020 ja muutos vuodesta 2017

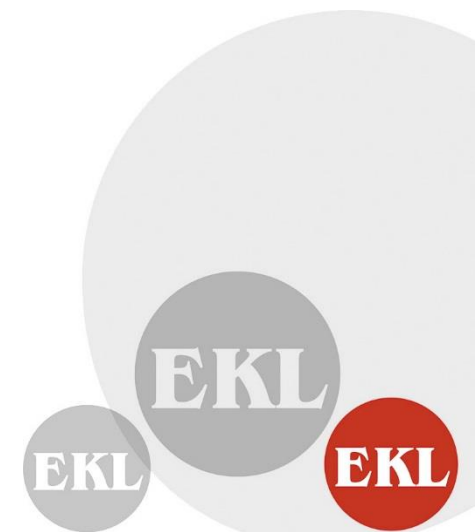
Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 05/2021

Liisa-Maria Palomäki, Kati Ahonen, Ilari Ilmakunnas, Susan
Kuivalainen ja Anu Polvinen

Aineisto

- Eläketurvakeskuksen kyselytutkimus 55–85-vuotiaille työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeensaajille vuosina 2017 ja 2020.
- Perusjoukko edustaa liki 80 % Suomessa asuvista eläkkeensaajista.
- Vastausasteet korkeat:
 - vuonna 2017 vastasi 2 909 eläkeläistä, vastausaste 73 %.
 - vuonna 2020 vastasi 1 736 eläkeläistä, vastausaste 65 %.
- Vuonna 2017 postikysely, vuonna 2020 myös verkkovastausmahdollisuus.
- Yhdistetty tietoja Eläketurvakeskuksen ja Tilastokeskuksen rekistereistä.
- Vastaajat edustavat otantavuoden eläkkeensaajia sukupuolen, iän ja eläkelajin mukaisesti.

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

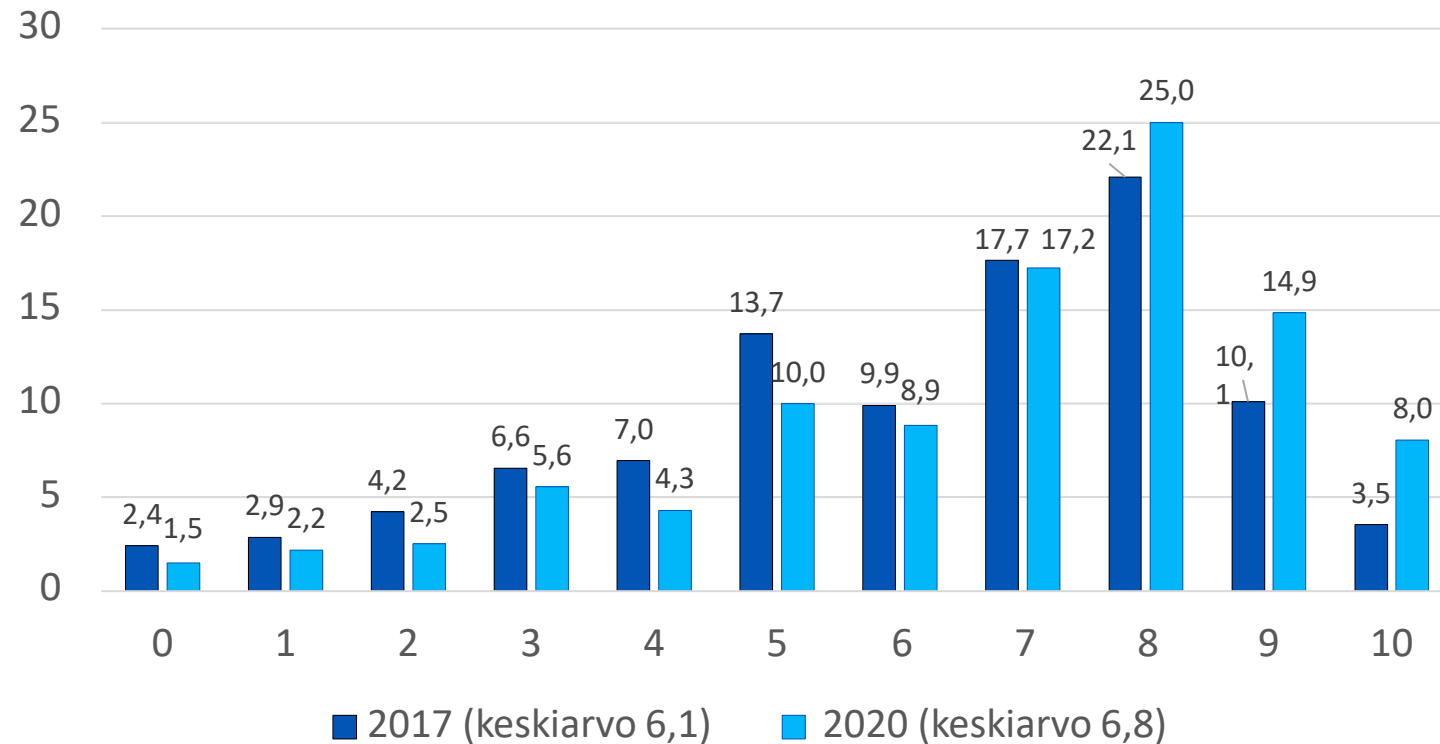
Keskeisimmät tulokset

- Vuonna 2020 suurin osa (noin 70 %) oli tyytyväisiä taloudelliseen tilanteeseensa ja koki tavanomaisten menojen kattamisen vähintään melko helpoksi. 75 %:lle jäi rahaa välttämättömyysmenojen jälkeen ja yhtä usealla oli maksuvaraa yllättäviin menoihin.
- Noin 10 %:lla oli vaikeampia toimeentulo-ongelmia. 11 % koki vaikeuksia tai suuria vaikeuksia tavanomaisten menojen, 8 % kahden tai useamman välttämättömyysmenon kattamisessa.
- Vajaalla 5 %:lla oli suuria vaikeuksia: 3,8 % oli joutunut luopumaan usein terveydenhoitomenoista, 5,4 % oli joutunut turvautumaan läheisten taloudelliseen apuun selviytyäkseen välttämättömyysmenoista, 2,0 % oli turvautunut toimeentulotukeen ja 1,6 % pikavippeihin.
- Koetut toimeentulovaikeudet olivat harvinaisempia vuonna 2020 kuin vuonna 2017. Eniten vähenivät lievemmat toimeentulovaikeudet, suurien vaikeuksien osuus pysyi samana.
- Toimeentulo-ongelmat kohdistuivat molempina vuosina pienempituloisiin, terveytensä huonommaksi kokeviin, vuokralla asuviin, yksin asuviin sekä alle 65-vuotiaisiin, joista suurin osa on työkyvyttömyyseläkkeellä.

Eläkeläisten tyytyväisyys kotitaloutensa taloudelliseen tilanteeseen korkeampaa vuonna 2020 kuin vuonna 2017

Taloudellinen tyytyväisyys (0 –10), %

0=äärimmäisen tyytymätön, 10=äärimmäisen tyytyväinen

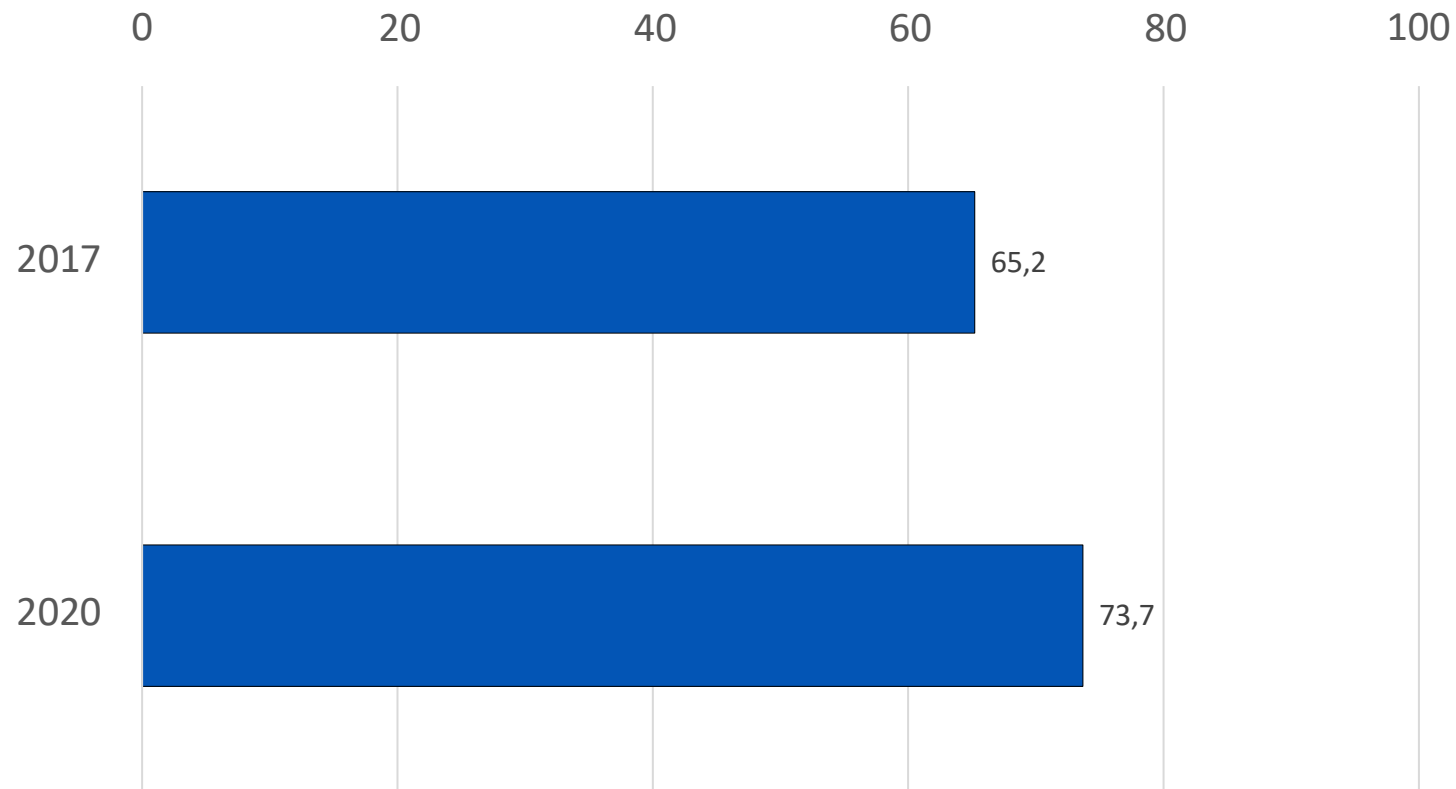

- Vuonna 2020 eläkeläisistä 26,0 %:lla oli matala (0-5) tyytyväisyys
- 51,1 %:lla keskimääräinen (6-8) tyytyväisyys
- 22,9 %:lla korkea (9,10) tyytyväisyys

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

Useammalle eläkeläiselle jäi rahaa välttämättömien menojen jälkeen vuonna 2020 kuin vuonna 2017

Jää rahaa välttämättömien menojen jälkeen, %

- Vuonna 2020 reilu neljännes eläkeläisistä ilmoitti, ettei heille jäänyt rahaa välttämättömien menojen jälkeen
- Vuonna 2017 vastaava osuus oli reilu kolmannes

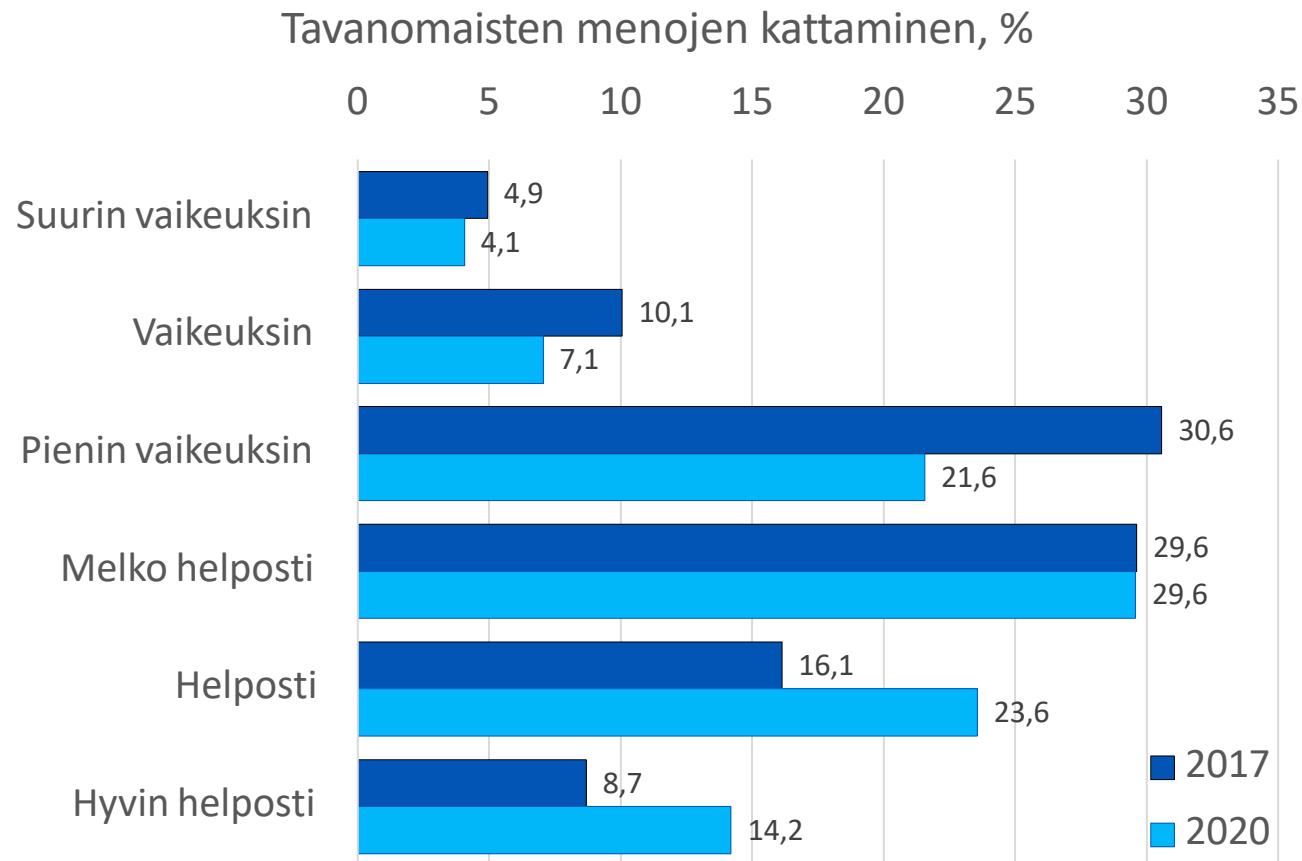
Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

Vuonna 2020 suurimmalla osalla eläkeläisistä (67 %) menojen kattaminen vähintään melko helppoa

Kokon kommentti:

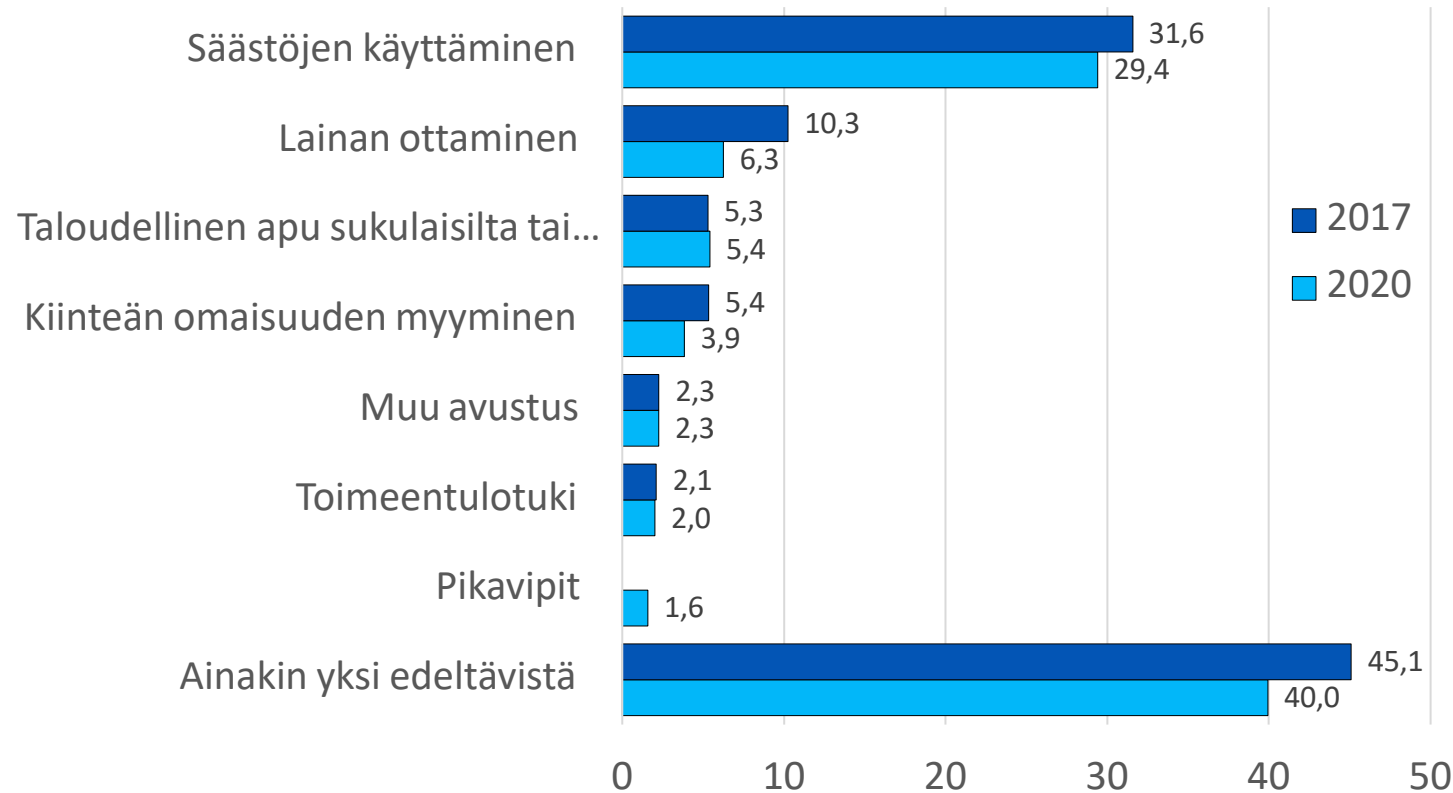
Kuitenkin yhä 32,8 prosenttia ilmoitti, että heillä on vaikeuksia menojensa kattamisessa!

- Toimeentulovaikeuksia koettiin vähemmän vuonna 2020 kuin 2017
- Eniten vähenivät pienet vaikeudet
- Suurien vaikeuksien yleisyys pysyi ennallaan

Säästöjen käyttäminen yleisin tapa kattaa välttämättömyysmenoja, kun säännölliset tulot eivät riitä

Tavat kattaa välttämättömiä menoja, %

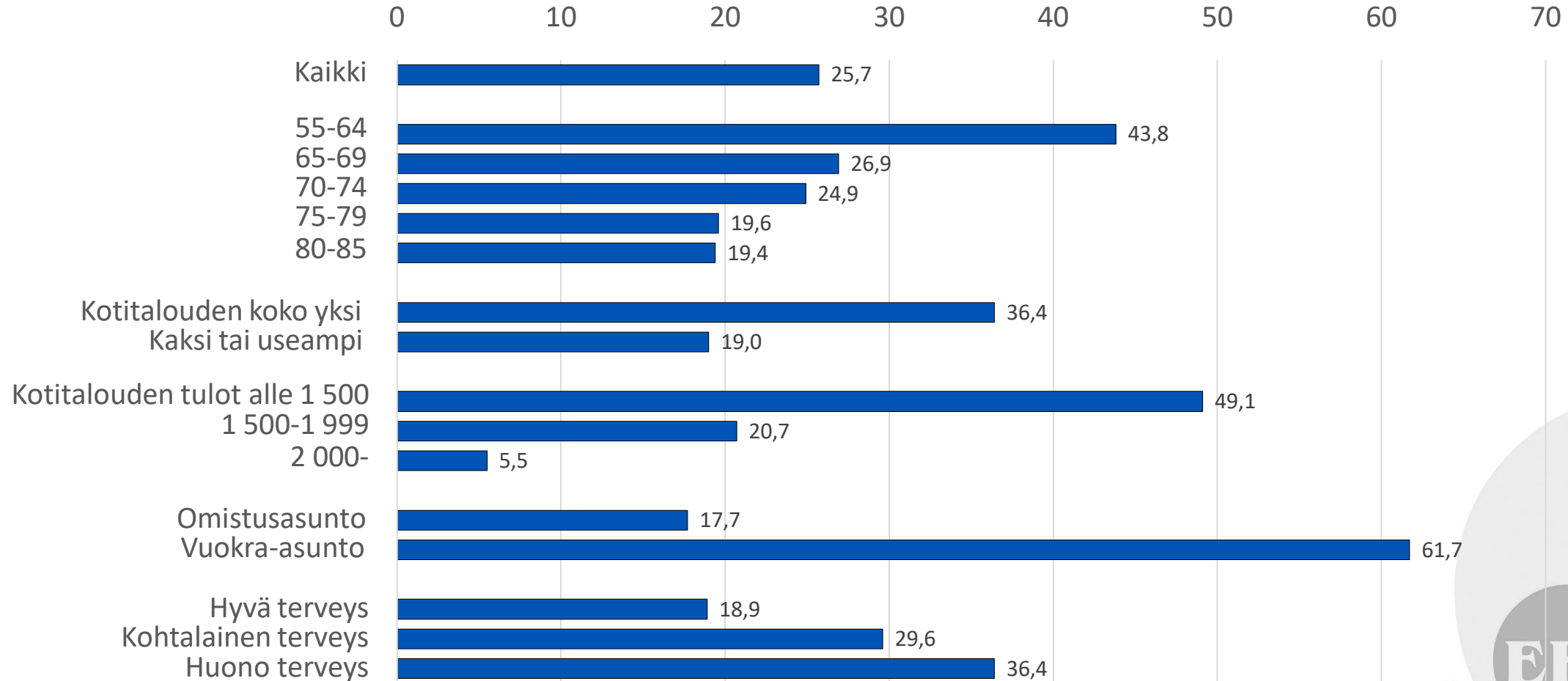

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

- Vuonna 2020 jotain luetelluista tavoista oli käyttänyt 40 % eläkeläisistä ja vuonna 2017 osuus oli 45,1 %.
- Molempina ajankohtina noin kolme kymmenestä käytti säästöjään.
- Taloudellista apua läheisiltä tai muualta saaneiden tai toimeentulotukeen turvautuneiden osuudet pysyivät myös ennallaan.

Vuokralla-asuvilla, pienempituloisilla, alle 65-vuotiailla, yksin asuvilla ja huonoksi terveytensä kokevilla oli muita harvemmin maksuvaraa

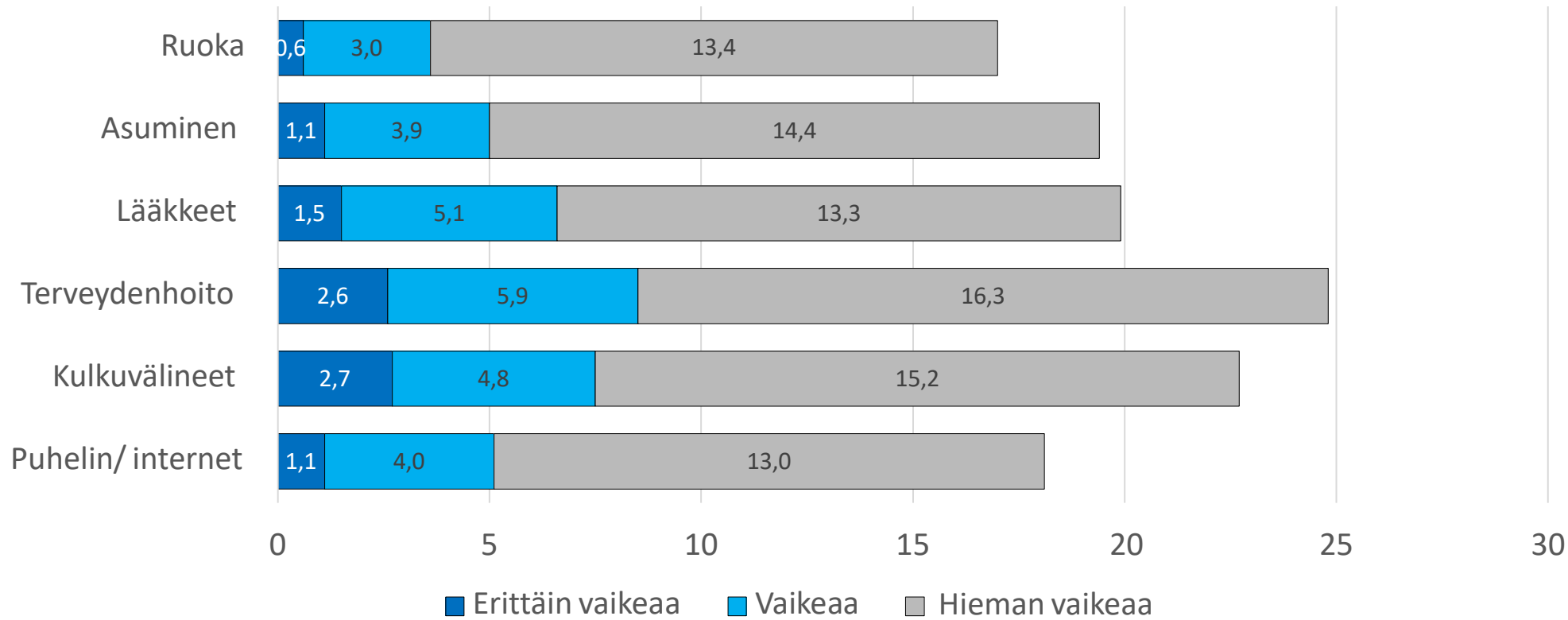
Ei mahdollisuutta maksaa yllättävää 1 200 € laskua vuonna 2020, %

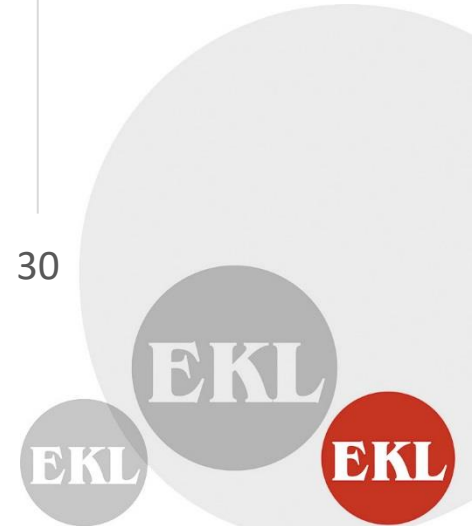
Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

Eläkeläisillä yleisemmin vaikeuksia terveydenhoitomenoissa, 8,5 %:lle näiden menojen kattaminen vaikeaa tai erittäin vaikeaa

Vaikeudet kattaa välttämättömyysmenoja vuonna 2020, %

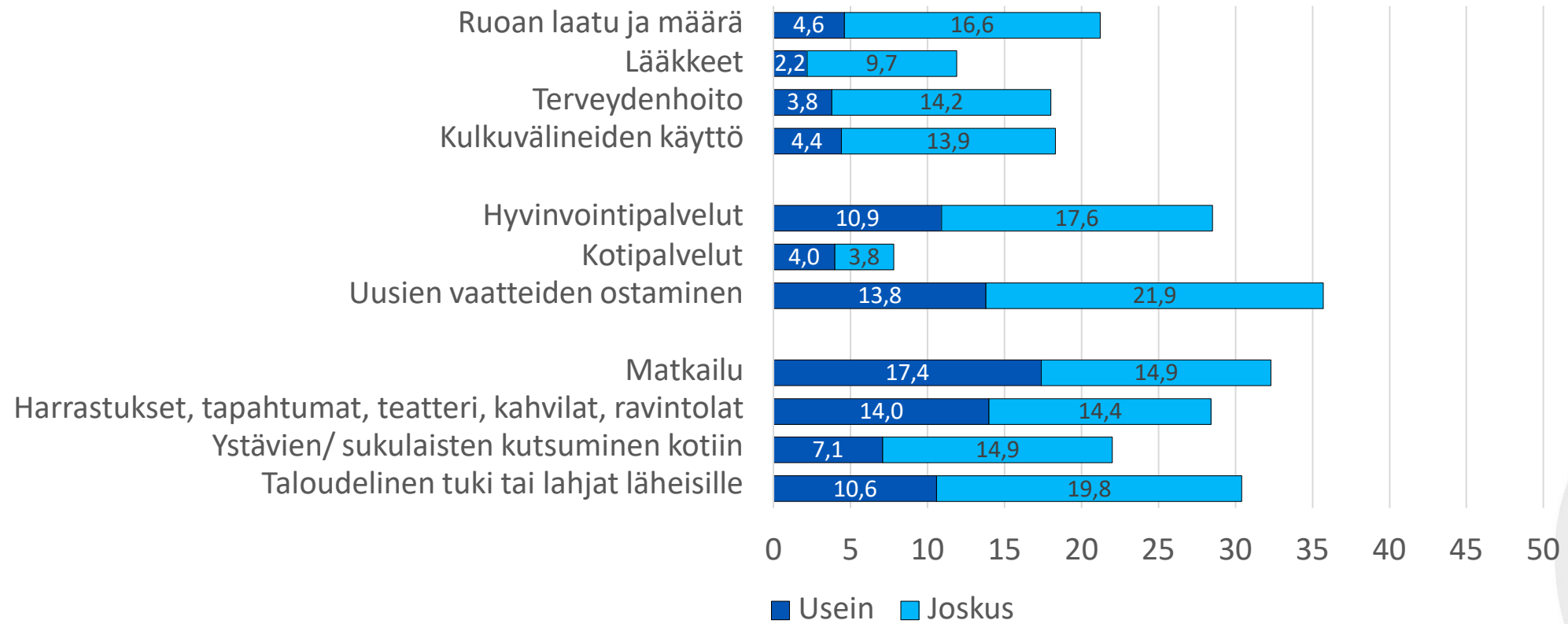

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

Taloudellisten syiden vuoksi luovuttiin yleisemmin vapaa-ajan kulutuksesta, välttämätöntä kulutusta vähennettiin harvemmin

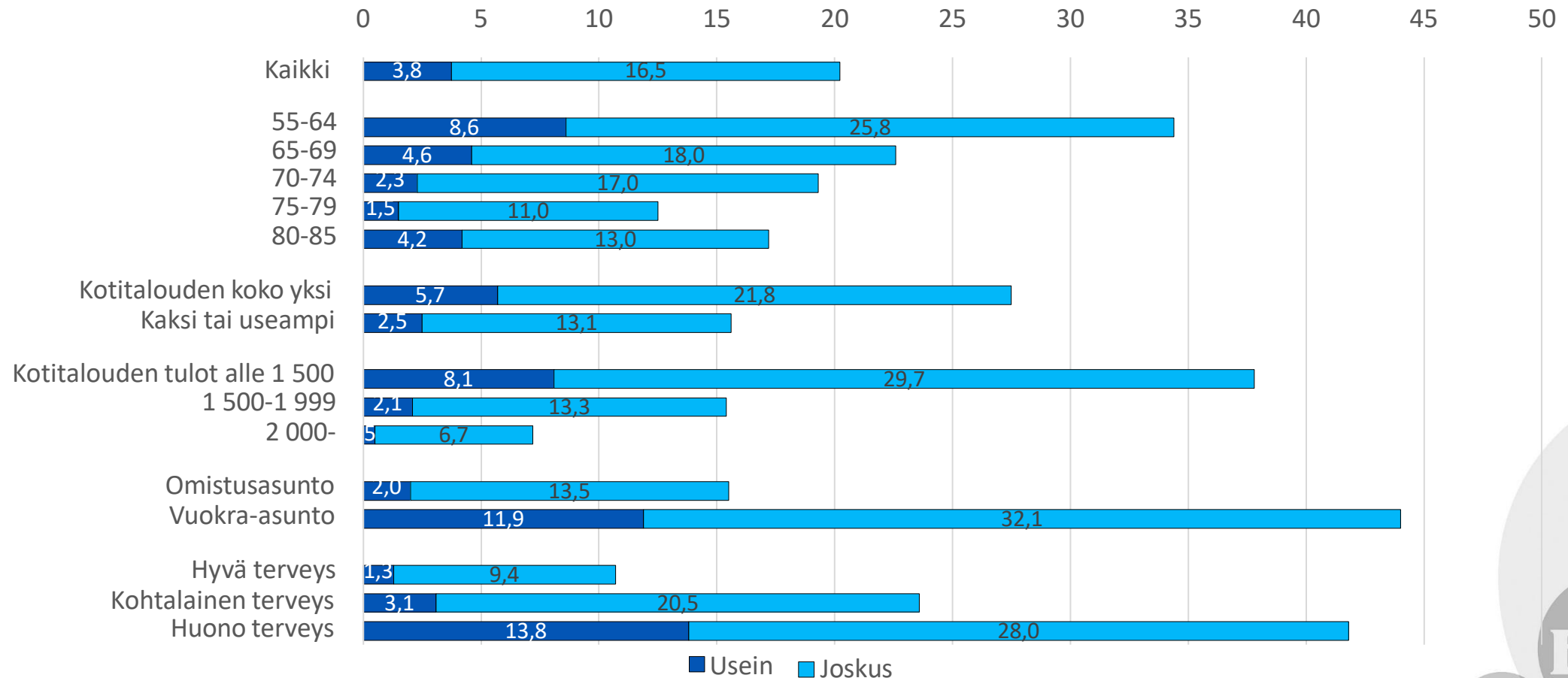
Taloudellisista syistä erilaisesta kulutuksesta luopuminen 12 kk aikana vuonna 2020,
%

Eläkeläisten toimeentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

Vuokralla asuvat, terveytensä huonoksi kokevat, pienempituloiset, alle 65-vuotiaat ja yksin asuvat olivat joutuneet luopumaan terveydenhoito- ja lääkemenosta muuta useammin

Taloudellisista syistä terveydenhoito- ja lääkemenosta luopuminen 12 kk aikana vuonna 2020, %

Eläkeläisten toimentulokokemukset vuonna ... | Eläketurvakeskus | 10.11.2021 |

Eläkeläiset antavat taloudellista apua jälkikasvulleen – harva vastaanottaa sitä itse

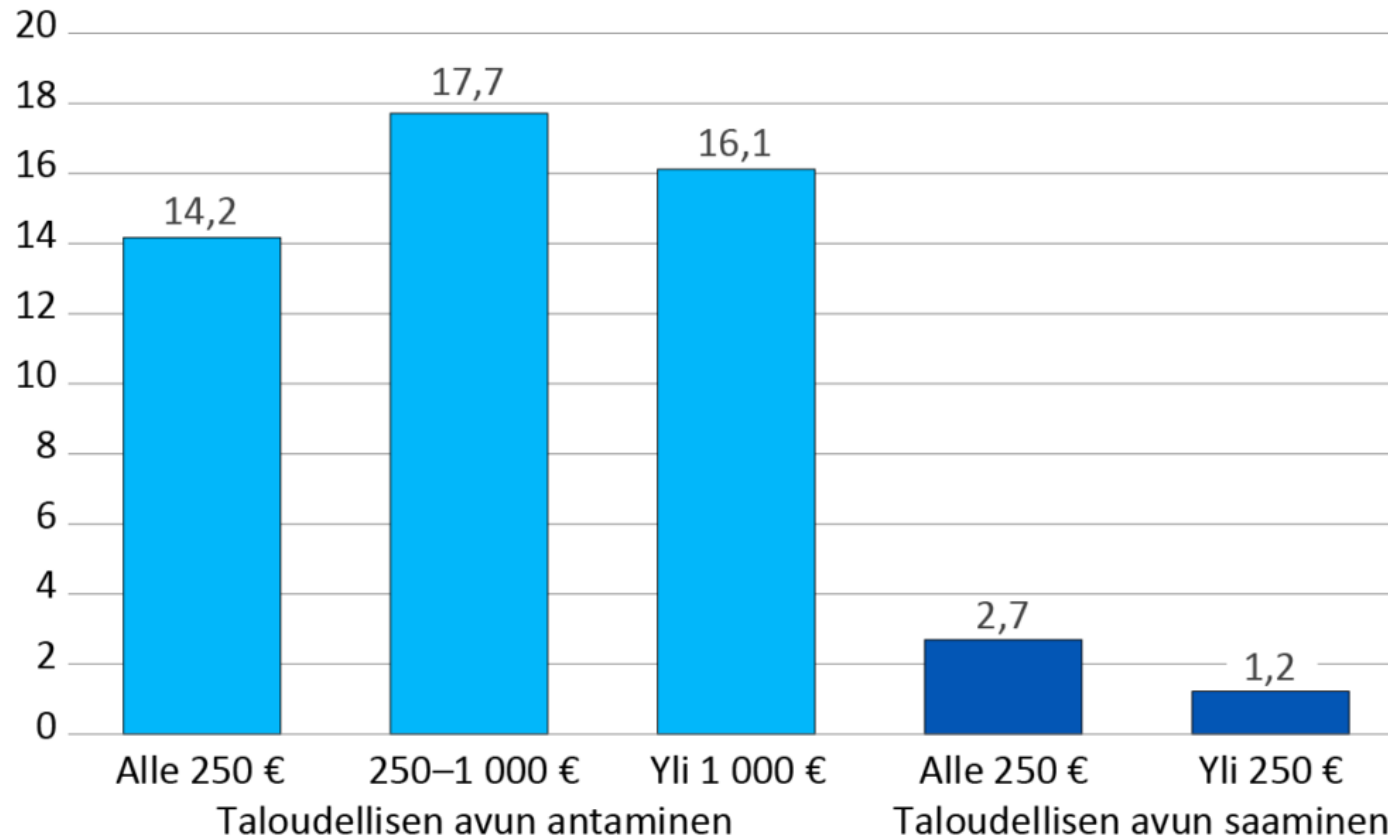
- Tutkimuksen mukaan eläkeläisten taloudellinen tuki lapsille tai lapsenlapsille on tavanomaista.
 - Kaikista kyselyyn vastanneista puolet (48 prosenttia) oli antanut taloudellista tukea kyselyyn vastaamista edeltäneen vuoden aikana.
- Loput eivät joko olleet antaneet tukea tai ilmoittivat, että asia ei koske heitä.
- Taloudellisen tuen antamisen yleisyyden suhteen erottuivat korkeampituloiset, omistusasujat ja muut kuin yksin asuvat.
- Huomioitavaa kuitenkin oli, että kaikissa väestöryhmissä taloudellista tukea antaneiden osuus oli merkittävä, myös pienempituloisilla.

Harva eläkeläinen saa taloudellista apua lapsiltaan

- Tutkimuksen mukaan eläkeläisistä vain 3,9 prosenttia oli saanut taloudellista apua.
- Suurin osa oli saanut lapsiltaan tukea alle 250 euroa (2,7 prosenttia kaikista vastaajista).
 - Täten kokonaisuudessaan ja euromääräisesti suora taloudellinen tuki lapsilta tai lapsenlapsilta eläkeläisille on melko harvinaista.
- Taloudellisen avun saamisen yleisyys oli suurempaa naisilla, yksin asuvilla, matalimpaan tuloryhmään kuuluvilla, vuokralla asuvilla ja huonoksi tai melko huonoksi terveytensä kokevilla.

Eläkeläiset antavat taloudellista apua jälkikasvulleen – harva vastaanottaa sitä itse

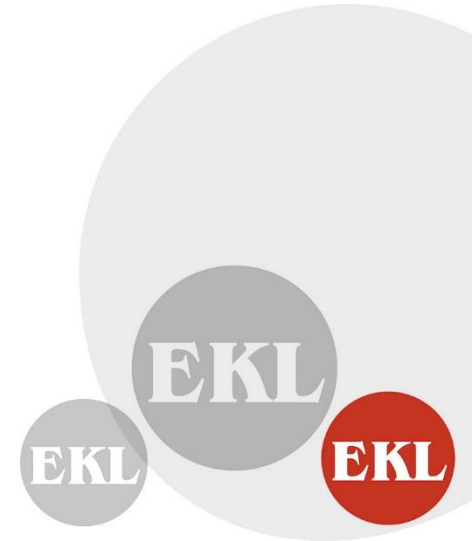
Taloudellinen apu eläkeläisten ja lapsien ja lastenlasten välillä vuonna 2020, %

Lähde: Eläketurvakeskus

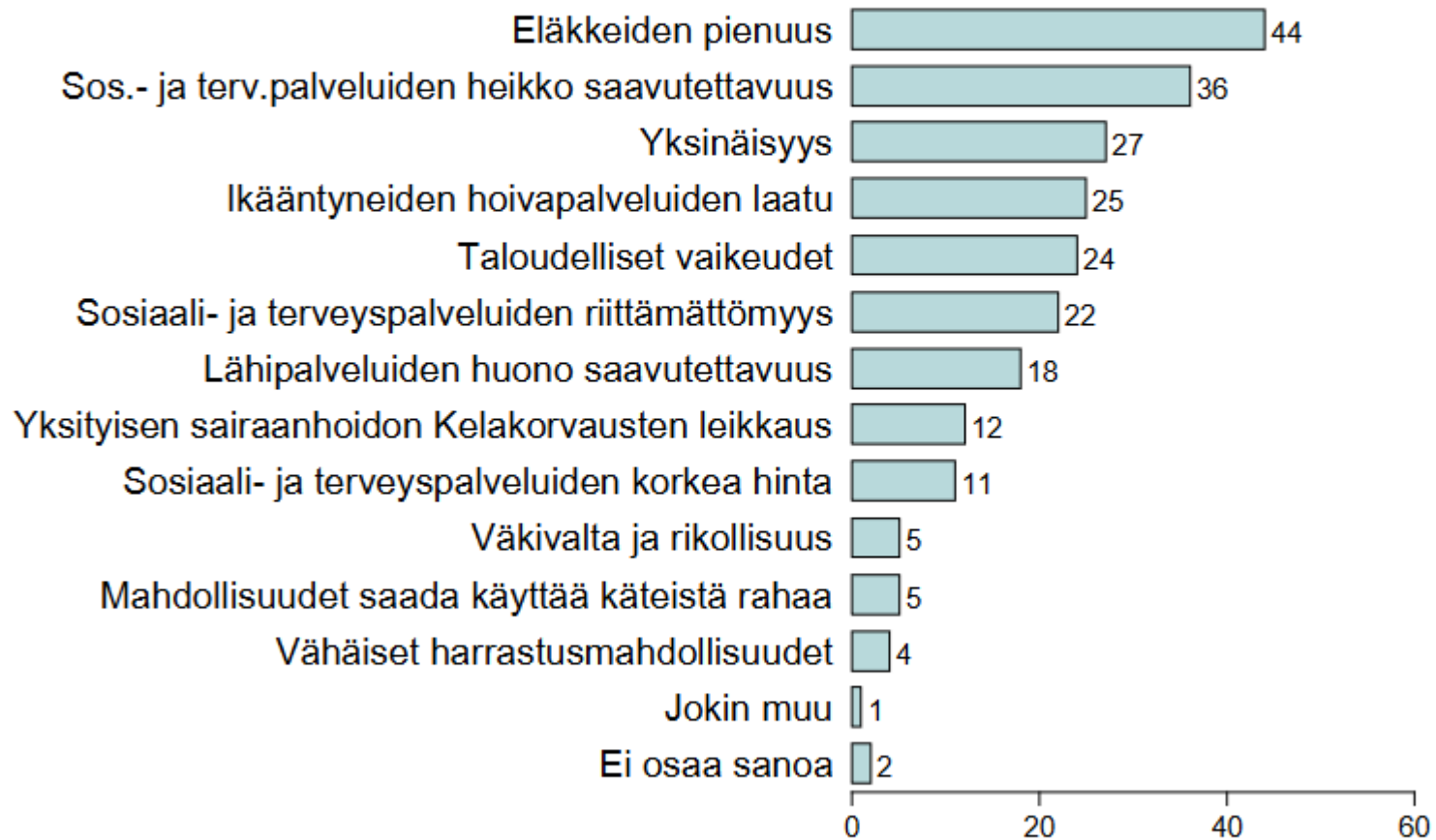
Kaiken kaikkiaan taloudellisen avun antaminen (lapsen)lapsille on eläkeikäisille huomattavasti tyypillisempää kuin sen saaminen. Toisaalta aiempien tutkimusten perusteella tiedetään, että lapset antavat useimmiten vanhemmilleen käytännön apua eikä niinkään taloudellista tukea

EKL:n edunvalvontaa

Huomisen kynnyksellä 2022

Kuvio 2a. SUURIMMAT IÄKKÄIDEN IHMISTEN ONGELMAT TÄMÄN PÄIVÄN SUOMESSA (kuuluu kahden suurimman joukkoon, %).

Kantar TNS Oy 2022 / PGraphics

Huomisen kynnyksellä 2022

- Tutkimus on toteutettu kirjekyselynä maaliskuussa 2022.
- Vastaajakunta edustaa Suomen 55-84 –vuotiasta väestöä.
- Tutkimukseen osallistui 965 henkilöä.
- Tutkimussarjan kuudes työ (ensimmäinen 2007, edellinen 2019)

Mitkä ovat mielestänne kolme suurinta iäkkäiden ihmisten ongelmaa tämän päivän Suomessa?

2019

Valtava määrä eläkkeensaajia elää edelleen köyhydessä

- Pienituloisuuden raja oli 2019 yhden hengen taloudelle noin 1 280 euroa kuukaudessa ja pienituloisia oli 669 000 eli 12,3 prosenttia väestöstä.
 - Tämä on lähes 30 000 enemmän kuin edellisenä vuonna.
 - Pienituloisten osuus on suurin Pohjois-Karjalassa, missä se oli 18,8 prosenttia.
- Sosioekonomisista ryhmistä lukumääräisesti eniten pienituloisia on nimenomaan eläkkeensaajien ryhmässä.
- Vuoden 2019 lopussa heitä oli 215 000 henkeä.
 - 217 000 henkilöä vuonna 2018
 - Vuoden 2017 lopussa heitä oli noin 194 000 henkilöä.
- Pienituloisuus on Suomessa erittäin yleistä 75 vuotta täyttäneillä

Yli 65 vuotiaiden maksuhäiriömerkinnät kasvussa

Maksuhäiriömerkinnät 2018

- noin 1,6 miljoonaa uutta maksuhäiriömerkintää.
- Asiakastieto Groupin henkilöluottotietorekisterissä 382 000 maksuhäiriöistä henkilöä.
- Keskimäärin jokaisella rekisteröidyllä on 15 maksuhäiriömerkintää.

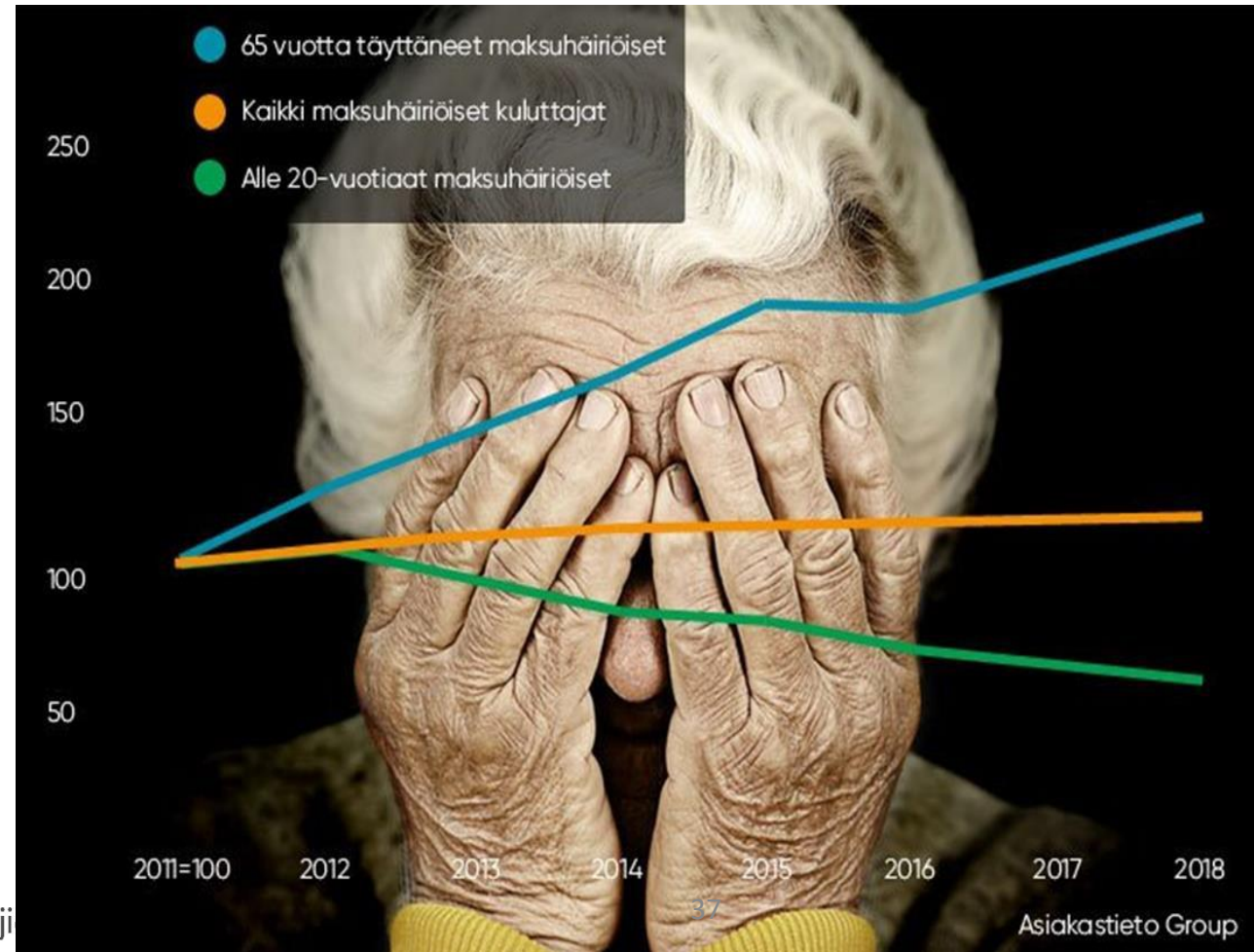
Maksuhäiriöisten henkilöiden määrä kasvaa nopeasti eläkeikäisten ryhmässä

- lähes 34 500 yli 65-vuotiaalla on maksuhäiriömerkintä
- Määrä kasvanut edellisvuodesta yhdeksällä prosentilla.

Lähde: Asiakastieto Group 9.1.2019

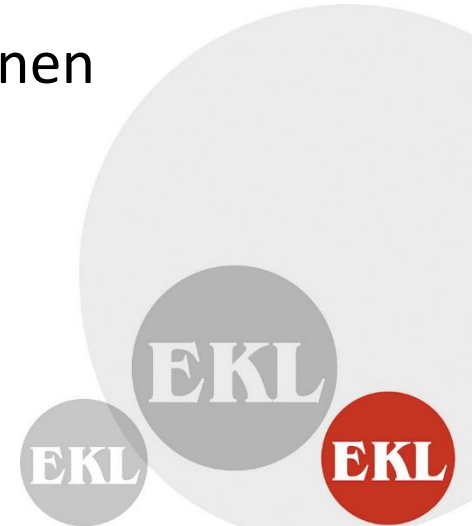
2020 lopussa maksuhäiriömerkintä oli 5,1 prosentilla, edellisvuonna 4,8 prosentilla 65-69-vuotiaista ja yli 70-vuotiaista 2,3 prosentilla, 2 prosentilla 2019.

Sama trendi jatkunut myös 2021

Muutama kommentti hallitusohjelmaan

- Hallitus on jo toteuttanut EKL:n myös vaatimia asioita, kuten:
 - Pienten eläkkeiden korottaminen
 - Hoitajamitoitus, joka tosin nyt on joutunut vastatuuleen
 - Sosiaali- ja terveyspalvelujen parantaminen (ainakin tavoitteena uudistuksessa)
 - Asiakasmaksulain uudistaminen ja maksujen kohtuullistaminen
- Vielä työn alla on, mutta toteutumassa
 - Hoitotakuu, jonka tavoitteena on, että kiireettömässä tapauksessa ihminen pääsee hoitoon seitsemän päivän sisällä hoidon tarpeen arvioinnista
 - Suun terveydenhuoltoon pääsee 3 kuukauden aikana
 - Toteutuksessa siirtymäaika, täysin voimaan 1.11.2024

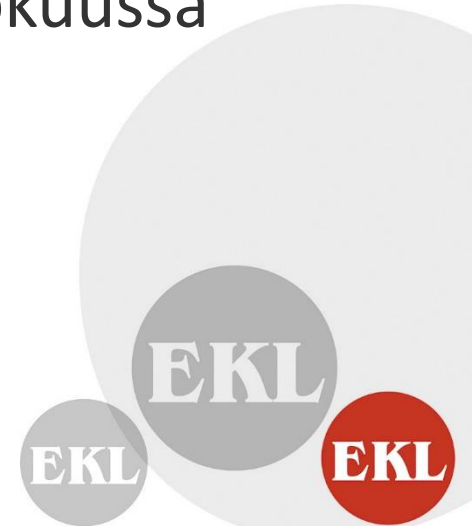

Kaudella kesken jääneitä asioita

- EKL odotti, että ennen vaaleja annettu lupaus alle 1 400 euron eläkkeiden korotuksesta sadalla eurolla nettona toteutetaan
- Hallitusohjelmassa on kirjaus: *”Käynnistetään kolmikantainen selvitys siitä, miten työeläkejärjestelmän sisällä voitaisiin parantaa pienimmillä työeläkkeillä olevien asemaa. Osana tätä selvitystä selvitetään keinoja, joiden avulla voitaisiin nostaa alle 1 400 euron työeläkkeitä nettomääräisesti 100 eurolla työeläkemaksuja nostamatta.”*
- Selvitystyöstä ei kuulunut paljoa
 - Työelämän keskusjärjestöistä tullut signaalia, ettei välttämättä asialistalla

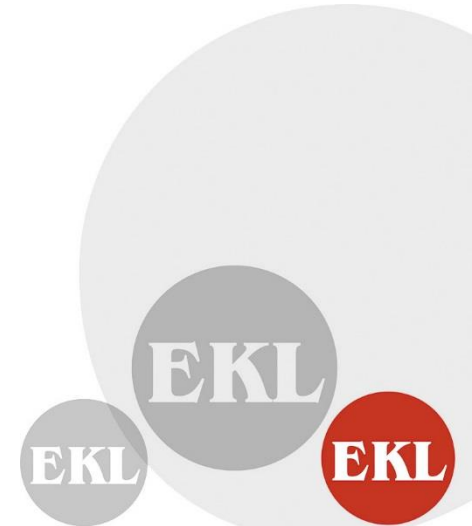
Kaudella kesken jääneitä asioita

- Asiakasmaksulain uudistus toteutettiin, mutta jäi hieman puutteelliseksi
 - Olisi tarpeen myös maksuttomat tk-lääkärikäynnit
- Sote-uudistus aiheuttaa sekä toiveita että huolia
- Hoitajamitoitus joutunut vastatuuleen
- Inflaation torjunnassa Kelan maksamien etuuksien korotus elokuussa 2022, muttei vaikuttanut työeläkkeisiin
- **Tiedetään toki, että pari viime vuotta olleet melko ennennäkemättömiä**

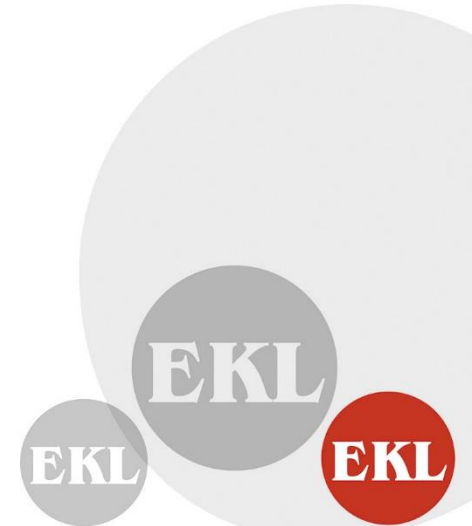
Seurakuntavaalit

- Seuraavat seurakuntavaalit ovat 20.11.2022.
 - Vaalien ennakoäänestys on 8.–12.11.2022
- Vaaleissa äänestetään kirkon ja sen seurakuntien tulevaisuudesta valitsemalla luottamushenkilöt nelivuotiskaudelle 2023–2026.
- EKL rohkaisee jäseniään asettumaan ehdolle ja ajamaan eläkkeensaajien etua seurakunnissa esimerkiksi seurakuntien tilojen käyttöasioissa.
 - Pätee kaikkiin eläkeläisjärjestöihin

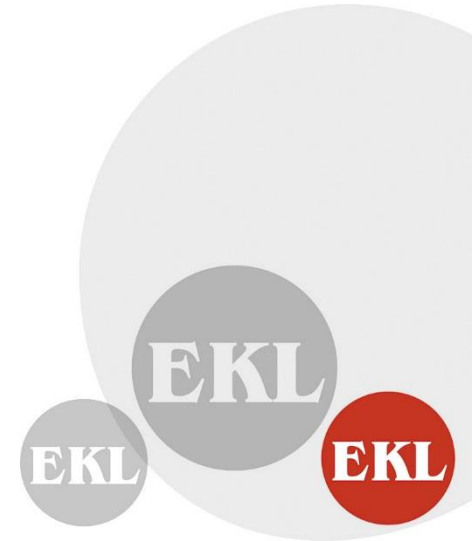
Mitä muuta edunvalvonnassa puhututtaa ja tapahtuu

- Koronasta paluu normaaliin käynnissä, mutta haasteita on edelleen
 - Hoitovelkaa monella tapaa: jonoja, selvittämättömiä terveysongelmia
 - Rokotukset jatkuvat
- Työmarkkinatilanne sotessa ja kunta-alalla lievästi sanottuna kärjistynyt
 - Saatiin lokakuun alussa kuitenkin ratkaisu hoitajien osalta
- Uusi kansallinen ikäohjelma valmisteilla vuosille 2027 - 2030
- Sosiaali- ja terveysuudistuksen toteutus seurannassa
- Huomisen kynnyksellä-kyselytutkimus syyskuussa 2022

Edunvalvontasektorin tapahtumia

- Yhteiskunnallisen vaikuttamisen kurssi 21. – 23.11.2022 Rajaniemessä
- Ikäystävälliseen Eurooppaan-tiedotusviikko 31.10. – 4.11.2022
 - Yhteistyössä Eläkeläiset ry:n kanssa
 - Yleisötilaisuudet Turussa ja Lappeenrannassa 31.10. ja Jyväskylässä 2.11.2022

Kiitos!

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry

Haapaniemenkatu 14, 2.krs

PL 168, 00531 HELSINKI

www.ekl.fi

”Täyttä elämää hyvässä seurassa – EKL”

